

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2016

Richard Brejša

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra pomocných věd historických a archivnictví

České internetové zdroje pro bádání v oblasti sfragistiky, heraldiky

Bakalářská práce

Autor: Richard Brejša
Studijní program: B7105 Historické vědy
Studijní obor: Archivnictví – historie
Vedoucí práce: Mgr. Bolom-Kotari Martina, Ph.D.

Hradec Králové 2016

Zadání bakalářské práce

Autor: Richard Brejša

Studium: F11341

Studijní program: B7105 Historické vědy

Studijní obor: Archivnictví - historie

Název bakalářské práce: **České internetové zdroje pro bádání v oblasti sfragistiky, heraldiky**

Název bakalářské práce AJ: Czech Internet Sources for Research in the Field of Sigillography, Heraldry

Anotace:

Stručný obsah: Cílem bakalářské práce je zhodnotit, porovnat a zaměřit se na informační hodnotu, význam a autora jednotlivých českých internetových zdrojů pro bádání v oblasti sfragistiky a heraldiky. Kladen bude důraz na nejdůležitější odborné internetové zdroje.

Metody zpracování: analýza, komparace, dedukce.

Literatura nebo archivní fondy: Krejčíková Jarmila - Krejčík Tomáš, Úvod do české sfragistiky, Ostrava 1989., Krejčíková Jarmila - Krejčík Tomáš, Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky, Praha 1987., Schwarzenberg Karel, Heraldika, Praha 2007., Müller Karel, Sborník příspěvků II. setkání genealogů a heraldiků. Ostrava 1984., Müller Karel, Sborník příspěvků III. setkání genealogů a heraldiků. Ostrava 1986., Müller Karel, Sborník příspěvků IV. setkání genealogů a heraldiků. Ostrava 1989.

Garantující pracoviště: Katedra pomocných věd historických a archivnictví,
Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Martina Bolom Kotari, Ph.D.

Oponent: PhDr. Jakub Zouhar, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 1.2.2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně na základě uvedených pramenů a literatury.

V Hradci Králové dne 18. 12. 2015

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucí bakalářské práce, paní Mgr. Bolom-Kotari Martina, Ph.D., nejen za cenné rady a připomínky, ale rovněž za ochotu a trpělivost, kterými mně pomáhala po celou dobu tvorby práce. Poděkování patří i rodině za velkou podporu během studia.

Anotace

Richard BREJŠA, *České internetové zdroje pro bádání v oblasti sfragistiky, heraldiky*, Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2016, 72 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se zaměřuje na české internetové zdroje pro bádání v oblasti sfragistiky, heraldiky. U jednotlivých portálů práce zhodnocuje a zkoumá informační hodnotu, význam a autora. Cílem této práce je vytvoření příručky pro badatele, která zachycuje prostředí pro studium sfragistiky a heraldiky na internetu. Zdroje jsou zařazeny do seznamu, který se dělí na tři kapitoly na základě specializace konkrétních serverů. V první kapitole jsou uváděny odborné instituce, jako jsou archivy a muzea. Do druhé kapitoly jsou zařazeny internetové databáze. Třetí kapitola obsahuje ostatní zdroje, čímž se rozumí zájmové spolky a stránky přímo nesouvisející se zkoumanými pomocnými vědami historickými, avšak poskytující jejich zdroje. V příloze bakalářské práce se nachází obrazová dokumentace.

Klíčová slova: sfragistika, heraldika, internetové zdroje, Česká republika.

Annotation

Richard BREJŠA, *Czech Internet sources for research in the field of sigillography, heraldry*, Hradec Králové: Faculty of Arts, University of Hradec Králové, 2016, 72 pp. Bachelor Degree Thesis.

This Bachelor's thesis studies the Czech Internet resources for research in the field of sigillography, heraldry. The work evaluates and examines information value, meaning and author for each website. The aim of this work is to create a guide for researchers which captures the Internet area for studying of sigillography and heraldry. Resources are included in the list which is divided into three chapters based on the specialization of specific resources. In the first chapter are mentioned specialized institutions such as archives and museums. In the second chapter are included the Internet databases. The third chapter contains other resources which means interest groups and websites not directly related to the investigated auxiliary sciences of history, but providing their resources. The thesis is supplemented by pictorial enclosure.

Keywords: sigillography, heraldry, Internet resources, Czech Republic.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1. Archivy a muzea.....	11
2. Internetové databáze.....	29
3. Ostatní zdroje	35
ZÁVĚR.....	54
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ	57
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	62
SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH	63

ÚVOD

Dominantní úkol práce vězí ve zhodnocení internetových zdrojů pro sfragistiku a heraldiku prostřednictvím vytvoření příručky pro badatele, která zmapuje prostředí pro studium na internetu. Kritériem pro zařazení webové stránky do mé práce byl výskyt sfragistického či heraldického materiálu. Nejprve jsem si jednotlivé stránky rozdělil do uceleného seznamu, který jsem utvořil na základě profilu jednotlivé stránky coby zdroje. Důraz jsem kladl na odbornost, proto jsem se primárně zabýval archivy a muzei, pro něž pracují vzdělaní zaměstnanci v oboru, a se sfragistikou a heraldikou se setkávají ve své instituci. Dále jsem do práce zařadil projekty kvalifikovaných osob z oborů a i osob zabývajících se sfragistikou a heraldikovou okrajově.

Internetové zdroje jsem charakterizoval, přiblížil jsem jejich konkrétní zaměření, čímž jsem nastínil jejich využitelnost pro bádání. Pro správný přehled ve sfragistickém a heraldickém prostředí jsem zvolil následující literaturu: *Úvod do české sfragistiky*¹ od doc. PhDr. Jarmily Krejčíkové, CSc. a prof. PhDr. Tomáše Krejčíka, CSc.; *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*² rovněž od PhDr. Jarmily Krejčíkové, CSc. a prof. PhDr. Tomáše Krejčíka; *Sfragistika*³ od PhDr. Karla Maráze, Ph.D.; *Heraldika*⁴ od PhDr. Karla Schwarzenberga; *Sborník příspěvků III. setkání genealogů a heraldiků*⁵ od PhDr. Karla Müllera.

Protože jsem neměl k dispozici žádný seznam k tématu, a tudíž jsem neměl na co navázat, pro začátek jsem procházel stránky archivů a muzeí, které představují stěžejní zdroje v mé práci. Jejich adresáře uvádí Česká archivní společnost⁶ a Asociace muzeí a galerií.⁷ Nejenže některé weby archivů a muzeí poskytují vlastní

¹ Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Úvod do české sfragistiky*, Ostrava 1989.

² Titíž, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987.

³ Karel MARÁZ, *Sfragistika*, Brno 2014.

⁴ Karel SCHWARZENBERG, *Heraldika*, Praha 2007.

⁵ Karel MÜLLER, *Sborník příspěvků II. setkání genealogů a heraldiků*, Ostrava 1984.

⁶ Adresář archivů. *Česká archivní společnost*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.cesarch.cz/archivnictvi/adresar-archivu>

⁷ Adresář. *Asociace muzeí a galerií*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.cz-museums.cz/adresar/>

internetové zdroje pro sfragistiku a heraldiku, ale rovněž odkazují na prameny umístěné na jiných serverech, což mi pochopitelně poskytlo další zdroje. V poslední řadě jsem využíval vyhledávání na portálech Google a Seznam.cz, k čemuž mi sloužilo vyhledávání přes hesla “sfragistika“, “heraldika“, “pečet“ a “erb“.

Práce je členěna do tří kapitol – **archivy a muzea, internetové databáze a ostatní zdroje.**

Do první kapitoly jsem vložil digitální databáze a informativní texty z iniciativy archivů a muzeí, tedy odborných institucí s dosahem na obě zkoumané vědy.

Ve druhé kapitole jsou obsaženy internetové databáze, které primárně nespravují archivy a muzea, ale poskytují sfragistické a heraldické záznamy nejen pečetí, pečetidel, erbů a znaků.

Pod třetí kapitolu spadají weby ostatních zdrojů se zadanou tématikou. Kromě stránek z iniciativy autorů z oboru obou pomocných věd historických zahrnuje kapitola i stránky měst nebo obcí a autorů z řad zájemců o sfragistiku a heraldiku. Mezi zdroji pro heraldiku jsem stránky měst a obcí neuváděl, jelikož jejich databázi poskytuje Registr komunálních symbolů.⁸

U konkrétní zařazené stránky jsou popisovány přesná adresa, základní informace a zaměření, charakteristika nabízeného sfragistického či heraldického zdroje, umístění zdroje na webu a orientace na něm a zdroje dat a informací, jimiž se zobrazený obsah prezentuje.

Po závěru, v němž jsem práci shrnul a zdůraznil nejhodnotnější zdroje, následuje seznam použité literatury a internetových zdrojů, seznam zkratk a do přílohy jsem zařadil snímky obrazovek zkoumaných webů s výskytem internetových zdrojů pro bádání v oblasti sfragistiky a heraldiky.

⁸ Úvod. *Registr komunálních symbolů*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.rekos.psp.cz>

1. Archivy a muzea

Nejprve jsem zkoumal archivy a muzea, které podle předpokladu materiály zpřístupňují také v digitální formě. V těchto institucích pracují odborně vzdělaní zaměstnanci, kteří se orientují ve sfragistice a heraldice, a tak nabízené informace pocházejí z důvěryhodného prostředí. S přihlédnutím na kvalitu prezentace nabízeného materiálu a nejvyšší počet digitalizovaných předmětů poskytují archivy a muzea nejhodnotnější zdroje.

Národní archiv

Webové stránky: www.nacr.cz

Základní informace: Národní archiv zaujímá pozici ústředního archivu v České republice, pečuje o archiválie českého státu od 12. století z prostředí samosprávy, státní správy, církevních institucí a z prostředí nestátní provenience. Archiv podléhá Ministerstvu vnitra.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:

I. Poklady Státního ústředního archivu v Praze. Český a československý stát v dokumentech 1158–1990⁹ a Česká panovnická a státní symbolika. Vývoj od středověku do současnosti¹⁰

V říjnu roku 2001 Národní archiv zorganizoval při otevření sídla v Archivním areálu v Praze 4 na Chodovci výstavu pojmenovanou *Poklady Státního ústředního archivu v Praze. Český a československý stát v dokumentech 1158–1990*, která se věnovala originálním dokumentům. O rok později archiv navázal výstavou *Česká panovnická a státní symbolika. Vývoj od středověku do současnosti*, na níž se objevily i exponáty zapůjčené z jiných institucí.

Staré stránky z obou výstav nabízejí ukázky ve formátu PDF. Internetové sfragistické zdroje představují jednotlivé záznamy doplněné o obrazovou přílohu a text,

⁹ Poklady Státního ústředního archivu v Praze. *Národní archiv*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.nacr.cz/sua/vystavy/chodovec/>

¹⁰ Česká panovnická a státní symbolika. Vývoj od středověku do současnosti. *Národní archiv*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.nacr.cz/sua/vystavy/symboly/>

zaměřující se především na historický kontext záznamu, nikoliv na jeho sfragistický popis, přesto jsou vítaným zdrojem alespoň v základním přehledu, a to zvláště s ohledem na fakt, že se zabývají klíčovou panovnickou a státní sfragistikou.

Z první výstavy zachycuje sfragistiku oddíl *Český stát za panování Přemyslovců*. Do oddílu je přiložena čitelná fotografie aversu a reversu Zlaté buly Fridricha II. jako sicilského krále, líc nese portrét trůnícího krále Fridricha a rub stavby s třemi věžemi s cimbuřím a třemi zavřenými branami (římská králové a císařové podobně znázorňovali město Řím). Ukázka rovněž přikládá samotnou listinu, prostřednictvím níž Fridrich II. zaručuje českému králi a jeho nástupcům dědičný královský titul.¹¹ Dále následuje Zlatá bula Přemysla Otakara I. z roku 1224, kdy král potvrzoval privilegium břeňnovským opatům. Panovníkovo majestátní vyobrazení doplňuje na reversu na stolci sedící svatý Václav. Přemysl Otakar I. pečetil zlatou bulou jako jediný z Přemyslovců.¹² Poslední fotografií je v nečitelném rozlišení uvedená pečeť zemského soudu Českého království z roku 1508 s vyobrazením svatého Václava.

Z druhé výstavy zahrnuje sfragistické zdroje oddíl *Český stát do roku 1490*, kde vyčnívá snímek jezdecké pečetě Přemysla Otakara II. z roku 1277, tedy z období vlády už bez ztracených alpských zemí. Za zmínku rovněž stojí větší pečeť Ladislava Pohrobka z české kanceláře a větší pečeť krále Jiřího z Poděbrad, větší pečetě jsou už znakové. Mezi pečetěmi Ladislava Pohrobka a Jiřího z Poděbrad zaujme na první pohled patrný rozdíl, Habsburk jako uherský král má uprostřed pečetního pole uhersko-český štít, kdežto Jiří pouze štít s českým lvem, jelikož uherskou korunu nezískal.

V oddílu *Český stát v personální unii s Uhrami 1490–1752* je třeba vyzdvihnout větší svatováclavskou pečeť pořízenou českými stavy. Na čitelné fotografii státní pečetě ční hagiografický obraz svatého Václava, kterého obklopují rostlinné motivy a znaky korunních zemí. Zrušení české kanceláře v roce 1749 přineslo konec užívání samostatných panovnických pečetí pro české země. Tento oddíl nabízí kvalitní snímek větší pečetě Marie Terezie z české kanceláře z roku 1747. V oddílu *Česká republika od roku 1990* se nachází fotografie zrcadlově obráceného typáře státní pečeti, používaného se vznikem České republiky od roku 1993.

¹¹ Josef ŽEMLIČKA, *Zlatá bula sicilská*, Praha 1987, s. 29.

¹² Karel MARÁZ, *Sfragistika*, Brno 2014, s. 73.

*II. Doba vlády Karla IV. a jeho rodiny v archivních dokumentech*¹³

Digitální výstava je zpřístupněna na stránkách Národního archivu od roku 2006, kdy skončila expozice archivních dokumentů ve výstavním sále Národního archivu ve spolupráci se Státním okresním archivem Jihlava. Kvalitu digitálních záznamů zaručuje přehledná a šikovná aplikace Zoomify, umožňující vyšší rozlišení a možnosti detailnějšího zkoumání pomocí využívání zoomu.

V oddílech *Archiv České koruny a Unikáty českých středověkých archivů a registratur uložené v Národním archivu* jsou zobrazené fotografie a vysvětlení historické souvislosti přivěšených pečetí, samostatných pečetí a typářů pečetí z doby panování lucemburské dynastie v českých zemích. Zastoupena je přitom panovnická a církevní sfragistika. Čtenář nenalezne popis sfragistického materiálu, dozví se pouze jména majitelů nabízených pečetí či pečetidel. Celkem se vyskytuje 29 záznamů a autorem výstavy je Denko Čumlivski.

Na ukázkách se dají vypožorovat charakteristické znaky pečetění tehdejší doby. Například na jezdecké pečetí Jana Lucemburského je patrná inspirace z francouzského dvora. Asi nepřekvapí, že nejvíce záznamů čítá Karel IV. Fotografie zaznamenávají také zlatou bulu Karla IV. jako římského a českého krále z roku 1349, na majestátním aversu je na trůně sedící král a na reversu topografie Říma. Na cechovních pečetích olomouckého biskupa Jana Volka, litomyšlského biskupa Jana ze Středy a pražských arcibiskupů Arnošta z Pardubic, Jana Očka z Vlašimi, Jana z Jenštejna je pro duchovní osoby viditelný typický špičatě-oválný tvar.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:

*I. Česká panovnická a státní symbolika. Vývoj od středověku do současnosti*¹⁴

Staré stránky z výstavy nabízejí ukázky ve formátu PDF. Internetové heraldické zdroje představují jednotlivé záznamy doplněné o obrazovou přílohu a popis, vysvětlující vyobrazení na heraldických památkách a především jeho historický kontext, nikoliv jeho heraldický popis. Podobně jako u výše zmíněného

¹³ Doba vlády Karla IV. a jeho rodiny v archivních dokumentech. *Národní archiv*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.nacr.cz/karel/viewer.asp?id=504>

¹⁴ Česká panovnická a státní symbolika. Vývoj od středověku do současnosti. *Národní archiv*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.nacr.cz/sua/vystavy/symboly/>

sfragistického zdroje Národního archivu i tento heraldický je důležitým oblastí, již zachycuje – státní a zemskou.

V oddílu *Český stát do roku 1490* lze sledovat počátek českého erbu. Prvně se dvouocasý lev, jak je známý z dnešního znaku České republiky, objevil na pečeti moravského markraběte Přemysla v roce 1247.¹⁵ Tento oddíl dokládá fotografii (v malém rozlišení a hůře čitelnou) dvouocasého lva na pečeti mladšího krále Přemysla Otakara II. Za tohoto panovníka se erb lva vžil coby symbol českého státu. Od Přemysla Otakara II. je rovněž doložena orlice jako znak Moravy. U Přemyslovců se symbol objevuje už od 12. století, jak dokládá opět hůře čitelná fotografie orlice na pečeti pozdějšího krále Václava I.

V textu *Český stát v personální unii s Uhrami 1490–1752* jsou znatelné doklady o zásahu do českého znaku a od 14. století převládající trend čtvrcení znaku. Jako příklad poslouží obrázek čtvrceného znaku na větší pečeti Vladislava II. z české kanceláře z roku 1492, kde 1. a 4. pole obsahuje uherské pruhy, český lev se vyskytuje ve 2. a 3. poli. Kvalitní snímek velkého českého znaku v neoficiálním tisku, vydaném při příležitosti pražské korunovace Karla VI. v roce 1723, potom reflektuje vliv Habsburků. V tomto případě se tak děje prostřednictvím dynastického štítu uprostřed štítu.

Závěrečný oddíl *Česká republika od roku 1990* se věnuje formování současných státních symbolů. Výkladovou část doplňují přehledné ilustrace.

II. Povýšení JUDr. Františka Ladislava Riegera do stavu svobodných pánů (1897)¹⁶

Fond ukrývá erb českého politika Františka Ladislava Riegera a člena panské sněmovny říšské rady ve Vídni, který se dočkal 12. května 1897 povýšení do stavu svobodných pánů. Heraldickým zdrojem jsou zřetelné snímky originálního nákresu erbu a spisu o povýšení do šlechtického stavu. A ačkoliv popis blasonu není poskytnut na stránkách Národního archivu, blason erbu a okolnosti přijetí

¹⁵ Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987, s. 115.

¹⁶ Povýšení JUDr. Františka Ladislava Riegera do stavu svobodných pánů (1897). *Národní archiv*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: http://www.nacr.cz/c-fondy/znasichfongdu_v.aspx

šlechtického titulu uvádí na svém webu¹⁷ Jan Županič, historik pracující v Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy.

Zdroje pro web: Národní archiv, Kancelář prezidenta republiky, Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Archiv Ministerstva zahraničních věcí České republiky, Národní muzeum – České muzeum hudby, Historický ústav Armády České republiky, Zemský archiv v Opavě a Český rozhlas, Archivní a programové fondy, Státní okresní archiv Jihlava.

Umístění zdroje: Sfragistické materiály jsou k nalezení přes vyhledávání internetového portálu Národního archivu pod heslem “pečet“, heraldické materiály potom pod hesly “heraldika“ a “erb“.

Zemský archiv v Opavě

Webové stránky: www.archives.cz

Základní informace: Zemský archiv v Opavě řízený Ministerstvem vnitra působí jako jeden ze státních oblastních archivů. Na svých webových stránkách provozuje digitální archiv aplikace Archivní Vademecum. Uživatel ocení jeho komplexní a přehledné vyhledávání, databázi pracující na fulltextovém principu, nabídky filtrů pro podrobnější orientaci, snadné prohlížení výsledků a u obrázků možnost využití zoomu pro detailnější zkoumání.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:¹⁸

I. Pečetě, pečetidla

Databáze zveřejňuje 1 051 záznamů s obrazovou přílohou, přičemž zastoupené jsou nejdůležitější okruhy sfragistiky¹⁹ a na rozdíl od ostatních databází oblastních archivů dokládá Zemský archiv kompletní katalogový popis pečetí, proto se stává neocenitelným zdrojem ve sfragistickém bádání na internetu.

¹⁷ Rieger. *Nová šlechta v českých zemích a podunajské monarchii*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.novanobilitas.eu/rod/rieger>

¹⁸ Archivní Vademecum. *Zemský archiv v Opavě*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.vademecum.archives.cz/vademecum>

¹⁹ Panovnický a státní, církevní, šlechtický, komunální, cechovní, univerzit, občanský a úřední.

Protože se v historii v oblasti Slezska hojně vyskytoval německý jazyk, tento fakt se projevil rovněž mimo jiné v diplomacie a sfragistice, a tak údaj o koroboraci dokumentu v záznamech se vyskytuje i v němčině a vyhledávání v databázi operuje s hesly v německém jazyce.

Na stejném postupu databáze archivu pracuje rovněž s 95 záznamy pečetidel ze sfragistiky komunální, občanské a úřední.

II. Připevněné pečete

Jestliže se pečete nezachovaly samostatně, ale jako připevněné k dokumentům, jsou dohledatelné coby druhotný výsledek v kombinaci s listinami, avšak možnost přiblížení fotografie zaručuje dostatečně kvalitní vizualizaci. Jedná se o více než 2 500 záznamů s obrazovou přílohou.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:²⁰ Jednotlivým obrazovým záznamům, z nichž převažují fotografie erbů umístěné na budovách a fotografie písmenných pramenů k rodokmenům, většinou chybí podrobnější popisy, zaznamenány jsou pouze název a lokace. K dalším nedostatkům náleží malý počet výsledků hledání – 20, proto se nejedná o příliš kvalitní zdroj pro vědu.

Umístění zdroje: Pečete zprostředkovává aplikace Archivní Vademecum, na níž přesměrovává odkaz v hlavním menu *Digitální archiv* a následně sekce *Archivní fondy*. Při vyhledávání se postupuje bez zadání hesla v kolonce *Vyhledat* a s podmínkou vybrání možnosti *Pečete* či *Pečetidla* v oddílu *Výběr databáze* a vybrání možnosti *jen s obrazovými přílohami* v oddílu *Specifický filtr*. Vyhledávání sfragistického materiálu uloženého s listinami se provádí rovněž v Archivním Vademecu. Rozdíl spočívá ve zvolení možnosti *Listiny* v oddílu *Výběr databáze* a vyplnění hesla “pečet” do vyhledávání.

Při vyhledávání zdroje pro heraldiku se postupuje vyplněním hesla “erby” v kolonce *Vyhledat* a s podmínkou vybrání možnosti *Fotografické (obrazové) dokumenty* v oddílu *Výběr databáze* a vybrání možnosti *jen s obrazovými přílohami* v oddílu *Specifický filtr*. Vyhledávání pod heslem “erb” filtruje i materiál nesouvisející s heraldikou.

²⁰ Archivní Vademecum. *Zemský archiv v Opavě*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.vademecum.archives.cz/vademecum>

Zdroj pro web: Zemský archiv Opavě.

Státní oblastní archiv v Třeboni

Webové stránky: www.ceskearchivy.cz

Základní informace: Státní oblastní archiv v Třeboni zastává roli správního úřadu podřízeného Ministerstvu vnitra s územní působností na Jihočeský kraj. Internetové zdroje pro sfragistiku zprostředkovává Digitální archiv fungující na bázi aplikace DigiViewer, vytvořené zaměstnancem archivu Martinem Hankovcem. Její výhoda spočívá v přehledném vyhledávání databáze a možnosti detailnějšího studování snímků.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:²¹ Výskyt sfragistického materiálu se váže k uloženým různorodým listům a listinám, k nimž jsou vyfocené pečeti připevněné. Jednotlivé záznamy jsou pojmenované a datované, zjistíme tak nejstarší dochovanou archiválii. „*Český a polský král Jan potvrzuje příjem daní povolených českými stavy k jeho korunovaci a výbavě jeho dcer a zavazuje se, že už zemi nebude zatěžovat žádnými dávkami, že veřejné úřady bude obsazovat v zemi rodilými a nikoliv cizími obyvateli, a že zemi ponechá její stará práva.*“²² K listině ze dne 20. srpna 1323 je na žluto červených nitích přivěšená pečeť. Přes její absentující popis, podobně jako u všech záznamů pečetí v databázi, se na fotografii okem rozpozná jezdec na koni v pečetním obrazu. Jestliže známe pečetní obraz, majitele pečeti a dataci, k jejímu bližšímu určení pomůže vědecká knižní publikace²³ – jedná se o jezdeckou pečeť Jana Lucemburského.

Počet jednotlivých záznamů přesahuje číslo 2 600, přičemž většina z nich se datuje do 15. století. I když není u nalezených záznamů neobvyklá absence pečetě nebo její

²¹ Digitální archiv. *Státní oblastní archiv v Třeboni*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/>

²² Digitální archiv. *Státní oblastní archiv v Třeboni*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <https://digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&menu=3&id=111010&page=1&search=&sst=0&dates=&searchtype=&searcharch=&allwords=>

²³ Karel MARÁZ, *Pečeti Jana Lucemburského*, Brno 2007, s. 21–27.

fatální poškození, v případě výskytu se snadno bádá díky šikovné aplikaci DigiViewer.

Umístění zdroje: Na digitální archiv přesměřávají stránky Státního oblastního archivu v Třeboni, pečetě jsou k nalezení v aplikaci DigiViewer v oddílu *Hledání* jako sekundární výsledek po vybrání kategorie *listy a listiny* v kolonce *Oblast hledání* a po zadání hesla “pečet“ do kolonky *Hledaná slova*.

Zdroj pro web: Státní oblastní archiv v Třeboni.

Státní oblastní archiv v Plzni

Webové stránky: www.soaplzen.cz

Základní informace: Státní oblastní archiv v Plzni je řízen Ministerstvem vnitra a funguje se správní působností vymezenou na Plzeňský a Karlovarský kraj. SOA v Plzni vede digitální archiv společně s Generálním ředitelstvím státních bavorských archivů v Mnichově. Tento virtuální celek nese pojmenování *Porta fontium*. Na základě společné webové prezentace jsou spojovány násilně roztržené archivní fondy do jednoho celku.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:²⁴ Databáze digitálního archivu poskytuje obrazové podoby stovek českých, německých a latinských listin s připevněnými pečetěmi, jejichž rozsah dat vzniku se pohybuje mezi 12. a 20. stoletím. Pečetě postrádají popis, uvedená je pouze datace, lokace a regist listiny. Na druhou stranu portál disponuje funkcí zoomu fotografie usnadňující identifikaci. Příkladem poslouží latinská listina knížete Bedřicha z roku 1184 či 1185.²⁵ V pečetním obrazu na aversu typu portrétním je vykreslen kníže s praporcem v pravé a se štítem v levé ruce a v opisu je majuskulou uvedeno FRIDERICVS DEI GRACIA DVX BOEMORVM.

²⁴ Vyhledávání. *Porta fontium*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: http://www.portafontium.cz/searching/all?type%5B%5D=chronicle&type%5B%5D=deed&archive_s=All&title=&place=&keys=pe%C4%8De%C5%A5&field_toc_value=&field_fromc_value=

²⁵ Kloster Waldsassen Urkunde 10. *Porta fontium*. [online]. 22. 11. 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.gda.bayern.de/show/212f4d44-ca54-44fb-ab44-ce4ad7f63ad1>

Porta fontium se podobá databázi Státního oblastního archivu v Třeboni. Ve srovnání s ní na mě působí systém archivu Porta fontium přehlednějším dojmem. Výsledné hledání je seřazené do pravidelné tabulky a uživatel si výsledky může snadno zobrazit v libovolném pořadí na základě své volby.²⁶ Dojem kazí pouze prohlížení listin uložených na německém serveru, v aplikaci není možné detailnější přiblížení fotografie a celkově by si zasloužila předělat do modernější podoby.

Umístění zdroje: Na digitální archiv Porta fontium odkazují stránky Oblastního archivu v Plzni, v samotném portálu se sfragistický materiál nachází pod oddílem *Vyhledávání*, zvolení možností *Kronika* a *Listina* a přes hesla “pečet“, “pecet“ a “Urkunde“ v kolonce *Text*.

Zdroje pro web: Státní oblastní archiv v Plzni, Bayerisches Hauptstaatsarchiv.

Státní oblastní archiv v Litoměřicích

Webové stránky: www.soalitomeric.cz

Základní informace: Státní oblastní archiv v Litoměřicích je úřad řízený Ministerstvem vnitra a územně pod něj spadají archivy severních a severozápadních Čech. Digitalizované fondy a sbírky zprostředkovává pomocí staré verze webové aplikace Archivní VadeMeCum, umožňující zkoumání obrázků ve vysokém rozlišení.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:²⁷ Archivní VadeMeCum (stará verze) zpřístupňuje jenom jediný digitální záznam pečeti, ale na druhou stranu velmi cenný. Jedná se o zakládací listinu litoměřické kapituly, dokládající založení tohoto sboru kanovníků vévodou Svytýhněvem II. z roku 1057. Jde o nejstarší dochovaný originál písemného dokumentu vzniklého v Čechách, navíc obsahuje přípisek z pozdější doby známý jako první důkaz češtiny v diplomatickém materiálu.

²⁶ Archiv, nadpis, datace.

²⁷ Archivní VadeMeCum. *Státní oblastní archiv v Litoměřicích*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: http://www.matriky.soalitomeric.cz/vademecum/VysledekBean.action?show=&_sourcePage=trXmIKdskuW7F4cnP5DHpdE6-8_U2q1ScJD7NWwwJXpTfHimQRMz3w%3D%3D&rowPg=0

Pečeť přivěšená na koženém proužku je pozdější falzum z 13. století,²⁸ i proto dřívější označení – listina z roku 1057 – není správné, a tudíž musí být dokument považován za akt, byť se slovem “listina“ nazývá.

Umístění zdroje: Na Archivní VadeMeCum (stará verze) odkazuje web Státního oblastního archivu v Litoměřicích. V aplikaci se lze lehce orientovat, zakládací listina litoměřické kapituly je umístěna v oddílu *Digitalizované* a v kategorii *Listiny*.

Zdroj pro web: Státní oblastní archiv v Litoměřicích.

Východočeské archivy

Webové stránky: www.vychodoceskearchivy.cz

Základní informace: Východočeské archivy jsou oficiální stránkou státních archivů Královéhradeckého a Pardubického kraje.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:²⁹ V oddílu *E-badatelna* uživatel listuje digitálními archiváliemi zařazených archivů. Pod jednotlivými odkazy jsou umístěny archiválie bez možnosti vyhledávání přes hesla, k procházení slouží pouze seznam. Nejedná se o primární pramen pro pečetě, pečetě jsou k prohlížení u listin (nabízených v inventářích), jejichž dostupnost se dá zjistit až po otevření jednotlivých odkazů na archiválie, což velmi znesnadňuje přístup k sfragistickému materiálu. Kvalitní prohlížení snímků listin zajišťuje celosvětově známá flashová aplikace Zoomify.³⁰

Nejpočetnější výskyt pečetí obsahuje fond *Listiny a listy fondu Archiv města Hradec Králové 1225-1945*³¹ pod inventárními čísly 1 až 198 v *E-badatelně* Státního okresního archivu Hradec Králové. Pečetě jsou pouze druhotným pramenem za diplomatickým materiálem, archiv popisuje pouze jejich materiál a připevnění.

²⁸ Jindřich ŠEBÁNEK – Zdeněk FIALA – Zdeňka HLEDÍKOVÁ, *Česká diplomatika do r. 1848. Praha 1984*, s. 85.

²⁹ E-badatelna. *Východočeské archivy*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.vychodoceskearchivy.cz/e-badatelna>

³⁰ Home. *Zoomify*. [online]. 22. 11. 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.zoomify.com>

³¹ Hradec Králové. *Východočeské archivy*. [online]. 22. 11. 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://vychodoceskearchivy.cz/hradeckralove/4270-2/hradec-kralove/#hk>

Umístění zdroje: Web spravuje výše zmíněné východočeské archivy, odkaz na oddíl *E-badatelna* je umístěn v hlavním menu.

Zdroj pro web: Státní oblastní archiv v Zámrsku.

Archiv hlavního města Prahy

Webové stránky: www.ahmp.cz

Základní informace: Úkol instituce spočívá v shromažďování, ochraně a zpřístupňování dokumentů pražské samosprávy a dokumentů od osob a organizací spojených s Prahou.

Užitečnou pomůcku při bádání zastává archivní katalog. Jeho dva hlavní úkoly spočívají ve zpřístupnění seznamu archivních pomůcek v péči archivu a kontrole jejich statusu přístupnosti k bádání. Dále systém zveřejňuje digitální reprodukci archiválií, která zahrnuje také sfragistický a heraldický materiál. Kvalitu digitálních snímků zajišťuje celosvětově využívaná aplikace Zoomify.³²

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:

*I. Sbíрка typářů*³³

Digitalizovaná sbírka typářů čítá 1 421 jednotek datovaných od 13. století. Záznamy nejčastěji pocházejí z městské správy, ale k bádání slouží i ukázky ze správy obecní, justiční, zemské a státní, finanční, stavovské, spolků a společností, vědy a školství. Archiv uvádí kompletní katalogový popis. Navíc u 28 záznamů doplňuje podrobný údaj o obrazu typáře, jelikož katalog čerpá informace z publikace předního historika a archiváře Václava Vojtíška.³⁴

Sbíрка typářů představuje důležitý zdroj pro bádání ve sfragistice týkajícího se území hlavního města Prahy.

³² Home. Zoomify. [online]. 22 11. 2015 [cit. 2015-11-22]. Dostupné z: <http://www.zoomify.com>

³³ Sbíрка typářů. Archivní katalog. [online]. 03. 12. 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z: <http://www.amp.bach.cz/pragapublica/permalink?patternTxt=&searchAsPhrase=&xid=fa82ed51fbeb6a874dedc4172a8b228d&fcDb=&modeView=MOSAIC&onlyDigi=>

³⁴ Václav VOJTÍŠEK, *O pečetech a erbech měst pražských a jiných českých*, Praha 1928.

II. Připevněné pečete^{35 36}

Další sfragistický pramen, ovšem pouze druhotný, tvoří materiál při sbírce papírových a pergamenových listin. Četnost připevněných pečetí k listinám není pravidelná, jejich výskyt se zjistí až po otevření obrázkových příloh u záznamů, či v rychlejším případě pomocí vyhledávání v katalogu prostřednictvím hesel.

U uložených listin je uvedený katalogový popis, je-li přiložena pečeť, archiv doplňuje informace o jejím materiálu a způsobu připevnění.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:³⁷ Heraldickou (Rentzovu) sbírku 1510–2005 tvoří z valné části mědirytecké záznamy Františka Emanuela Rentze (1776–1843) orientující se na šlechtickou a osobní heraldiku z doby jeho působení na panství hraběte Šporka v Kuksu. Později byla sbírka doplněna v Archivu Národního muzea a Archivu hlavního města Prahy o další heraldiciaka nezařaditelná do jiných místních fondů či sbírek. V digitálních kopiích na stránkách Archivu hlavního města Prahy je zveřejněna přibližně třetina celkového rozsahu sbírky, záznamy postrádají blasony, jsou jen pojmenované.

Umístění zdroje: Na webu jsou digitalizované sbírky typářů, listiny a Rentzova sbírka k načtení přes odkaz banneru *Archivní katalog, digitalizované fondy a sbírky* na hlavní stránce Archivu hlavního města Prahy nebo přes kategorii *Archivní katalog* v menu pod oddílem *Fondy a pomůcky*. Pátrání po konkrétních dotazech umožňuje vyhledávač databáze.

Zdroj pro web: Archiv hlavního města Prahy.

Archiv města Plzně

³⁵ Papírové listiny. *Archivní katalog*. [online]. 03. 12. 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z: http://amp.bach.cz/pragapublica/ViewControlImpl.action?alter=&_sourcePage=HnI73kc6L3iGXbyPHBUCucJKfotPYE39-UjWI7C4YSX_gHGDEPTWkg%3D%3D&activModeView=MOSAIC

³⁶ Pergamenové listiny. *Archivní katalog*. [online]. 03. 12. 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z: http://amp.bach.cz/pragapublica/ViewControlImpl.action?alter=&_sourcePage=pvs373AAPOmGXbyPHBUCucJKfotPYE39-UjWI7C4YSX_gHGDEPTWkg%3D%3D&activModeView=MOSAIC

³⁷ Heraldická (Rentzova) sbírka. *Archivní katalog*. [online]. 03. 12. 2015 [cit. 2015-12-03]. Dostupné z: <http://amp.bach.cz/pragapublica/permalink?patternTxt=&searchAsPhrase=&xid=fb06ff2c2d7375b4ff72a689c35fda57&fcDb=&modeView=MOSAIC&onlyDigi=>

Webové stránky: www.amp.plzen.eu

Základní informace: Archiv města Plzně spravuje písemnosti spjaté s městem od doby středověku až po aktuální časy.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:³⁸ K zobrazení jsou fotografie těchto položek: zlatá bula k listině Zikmunda Lucemburského, zlatá bula k listině Maxmiliána II., pečetidlo královského města Plzně a nejstarší otisk pečeti města. Snímky jsou nahrány v menší velikosti, proto je nelze detailněji bádát. Chybí jim i popis, jenž by vyzdvihl krásné zpracování obrazu městského pečetidla.

V jeho pečetním obrazu se vyskytuje štítek z velkého znaku města (převzatý bez štítu), jehož popis zní: „... a na něm je na zeleném trávníku velká otevřená stříbrná brána s cimbuřím o pěti stínkách, ve které stojí rytíř v přirozených barvách, držící v pravici nahý meč a v levici červený štít se stříbrným dvouocasým českým lvem; na hlavě má kbelíkovou přilbu s černým křídlem v klenotu. Po obou stranách brány je malé okénko v podobě trojlistu a na okraji stojí dvě stříbrné věže s brankou v přízemí, nad ní se třemi stínkami, vysokým oknem s vimperkem a podsebitím o třech oknech. Věže vrcholí rovněž stříbrnou stanovou střechou se zlatou makovicí. Nad branou stojí mezi věžemi panna se světlými vlasy a bílým oděvem, držící v pravici praporec se stříbrným českým lvem na červené půdě, v levici podobný praporec modrý s červeno-bíle šachovanou moravskou orlicí.“³⁹ Na obou stranách věží je ratolest a v opisu je gotickou majuskulou vyryto v negativu + SIG ILLV . CIWITATIS . D . NOWA . PILSEN REGI . B OhIE.

Stránka archivu odkazuje na celostátní databázi **Katalog pečeti, pečetidel a sbírkových odlišků**,⁴⁰ která však už byla ukončena.⁴¹

³⁸ Soupis pečeti. *Archiv města Plzně*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.amp.plzen.eu/nase-aktivity/soupsy-a-vyzkum/soupis-peceti.aspx>

³⁹ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*. Praha 1985, s. 297–298.

⁴⁰ Dříve <http://www.database.aipberoun.cz/pecete>

⁴¹ Databáze zajišťovala soupis sfragistického materiálu uloženého v českých archivech, spadala pod záštitu odboru archivní správy Ministerstva vnitra, ovšem právě na její žádost byla činnost zastavena. Katalog vytvořila společnost AiP Beroun, s.r.o. a podle slov její obchodní manažerky Jitky Krejčové stála za rozhodnutím archivní správy neaktuálnost dat. Zpřístupnění nové verze je otázkou dalších jednání. Ačkoliv databáze měla několik nedostatků – a to včetně zmíněné neaktuálnosti dat dále občasnou horší kvalitu fotografií, chyby zapříčiněné neodborným zpracováním a nesjednocenou metodikou – pro bádání v oblasti sfragistiky byla důležitým zdrojem, v němž se uživatelům nabízelo

Umístění zdroje: Umístění internetových zdrojů se na webu vyskytuje pod oddílem *Naše aktivity*, v kategorii *Soupis a výzkum* a odkazem *Soupis pečeti*.

Zdroj pro web: Archiv města Plzně.

Archiv města Ostravy

Webové stránky: www.amo.ostrava.cz

Základní informace: Archiv města Ostravy pečuje o archiválie z let 1362–2015 s působností na město a okres Ostrava. Status nejstarší archiválie zaujímá listina císaře Karla IV., vztahující se k udělení práva konání výročního trhu.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁴² Prostřednictvím virtuální výstavy jsou k zobrazení ukázky ze sbírky pečetidel a otisků razítek z období 1621–1960. Kompletní sbírka, uložená a zhlédnutelná v městském archivu Ostravy, se chlubí 61 pečetidly a 1080 otisky razítek. V 20. letech 20. století s jejím založením začal a z největší části se na ní podílel slezský historik a zakladatel archivu Alois Adam.

Web přináší zmenšené obrázky a základní popisy obrazu, opisu, tvaru pečetidel: Moravské Ostravy z 1. poloviny 17. století, Moravské Ostravy z roku 1664, Moravské Ostravy z období mezi lety 1788–1899, obce Hrabové z roku 1805, obce Hrabůvky z období mezi lety 1880–1914, městyse Hrušova z období mezi lety 1909–1910, obce Slezské Ostravy z období mezi lety 1850–1879, města Slezské Ostravy z roku 1919, řeznického cechu v Moravské Ostravě z roku 1621, literátského bratrstva sv. Škapulíře v Moravské Ostravě z roku 1691, moravskoostravské městské nemocnice z období mezi lety 1846–1914 a ostravského městského archivu z roku 1930.

Uživatel ocení informace o pečetidlech z ostravského regionu, ale přiložené fotografie měly být nahrány ve větší velikosti, aby se docílilo plnohodnotného bádání.

nejpočetnější množství dat pro internetové bádání vědy. Na druhou stranu, jestliže bude vytvořena nová databáze, bude se jednat o velmi pozitivní krok.

⁴² Sběrka pečetidel. *Archiv města Ostravy*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.amo.ostrava.cz/cs/vystavy/sbirka-pecetidel>

Umístění zdroje: Stránky archivu nabízí digitální ukázky pod oddílem *Výstava* v kategorii *Virtuální výstavy*.

Zdroj pro web: Archiv města Ostravy.

Státní okresní archiv Trutnov

Webové stránky: www.soka-tu.mstu.cz

Základní informace: Státní okresní archiv Trutnov, organizačně spadající pod Státní oblastní archiv v Zámrsku, uchovává dokumenty spjaté s působností na okrese Trutnov od 14. století do současnosti.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku: Na starém webu archiv zpřístupňuje vybrané ukázky osmi pečetí⁴³ městských a obecních a dvaceti typářů a pečetidel⁴⁴ městských, obecních, cechovních a spolků. Fotografie a zrcadlová vyobrazení doplňují údaje o zeměpisném místě, pojmenování a datu vyhotovení. Nevýhodou fotografií je způsob, jakým se uživateli zobrazují. Čitelná nejsou jejich miniatury obrázku a po kliknutí na obrázek ani jeho větší verze. Nejlépe se snímky prohlíží, pokud se otevřou v novém okně. Až při takovém postupu je možné alespoň základní bádání, které například u pečetí města Trutnova z konce 15. století odhaluje v dolní části draka před hradbami. Tento výjev se rovněž nachází na znaku města. Podle báje draka zabil rytíř Trut.⁴⁵

Umístění zdroje: Na web odkazuje stránka www.vychodoceskearchivy.cz, kolekce fotografií se skrývá pod oddílem *Pro Vás* a odkazy *Pečetě* a *Typáře*.

Zdroj pro web: Státní okresní archiv Trutnov.

Sbírky Regionálního muzea v Litomyšli ONLINE

⁴³ Fotografie pečetí. *Státní okresní archiv v Trutnově*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.soka-tu.mstu.cz/provas/pecete.htm>

⁴⁴ Zrcadlová vyobrazení typářů (pečetidel). *Státní okresní archiv v Trutnově*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.soka-tu.mstu.cz/provas/typare.htm>

⁴⁵ Martin STEJSKAL, *Trutnovský drak*, in: Analogon 10. Praha 1993, s. 20.

Webové stránky: www.sbirky.rml.cz

Základní informace: Muzeum v Litomyšli, založené v roce 1891, funguje od roku 2004 jako regionální instituce s působností na území bývalého okresu Svitavy. Od téhož roku začalo připravovat projekt Sbírký Regionálního muzea v Litomyšli ONLINE, aby ho v roce 2008 spustilo v rámci internetové aplikace. V databázi je zpřístupněno 31 456 sbírkových předmětů z celkových 70 000 předmětů ze správy muzea.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁴⁶ Sfragistický fond, jehož kurátorem je zástupce ředitele Petr Chaloupka, se člení na čtyři části: pečetidla (typáře), razítka, pečetě a otisky razítek. Celkový počet sbírkových předmětů ve fondu činí 481 kusů, materiál pochází od majitelů a autorů především z Litomyšle, ale též z celých historických českých zemí. Časové období se vymezuje od středověku do 20. století. Ke každému záznamu je přiložena dostatečná fotografie s možností otevření nového okna s větší velikostí (nicméně funkce zoomu chybí, a tak není možná vizualizace úplných detailů) a údaje o dataci, lokaci, tvaru, velikosti, pečetním obrazu (prostřednictvím základního vyjmenování symbolů), opisu, materiálu a uložení. S konkrétními hesly pracuje přehledný vyhledávač aplikace.

Mezi českými muzei je digitální zveřejnění sfragistického fondu ojedinělým, badatel ho tedy rozhodně ocení, a to především ten, který se zajímá o region Litomyšle.

Zajímavostí je, že do tohoto fondu patří rovněž razítka, třebaže se stále nedořešila otázka, zda náležejí do sfragistického materiálu.⁴⁷

Umístění zdroje: Na databázi online sbírek odkazuje web Regionálního muzea v Litomyšli, za účelem podrobnějšího zájmu lze ve fondu *Sfragistika* vyhledávat pomocí hesel v oddílu *Katalog sbírek*.

Zdroj pro web: Regionální muzeum v Litomyšli.

Městské muzeum Nová Paka

⁴⁶ Fond Sfragistika. *Regionální muzeum v Litomyšli ONLINE*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.sbirky.rml.cz/sfragistika.php>

⁴⁷ Karel MARÁZ, *Sfragistika*, Brno 2014, s. 44.

Webové stránky: www.muzeum.cz

Základní informace: Novopacké muzeum bylo založeno v roce 1908 a při založení se opíralo o přírodovědeckou a historickou sbírku. Péče o obě sbírky se zachovala do dnešních dnů.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁴⁸ Ředitel muzea Miloslav Bařina v článku *Nejstarší pečetidlo a pečeť města Nová Paka* osvětluje historii dochovaných archiválií. Autor zmiňuje nejstarší pečetidlo, a to stříbrný typář z roku 1620, a popisuje pečeť z něho pocházející. Věnuje se její velikosti, obrazu a opisu. Poté tuto větší pečeť srovnává s její menší pečetí. Při výkladu si pomáhá citací od Stanislava Kasíka z jeho heraldické kanceláře,⁴⁹ specializující se na tvorbu znaků pro obce. Článek doplňují čitelné a překreslené obrázky obou pečetí.

Umístění zdroje: Článek na webu muzea je umístěn v kategorii *Historické sbírky* v příloženém seznamu odkazů.

Zdroje pro web: *O znaku města Nové Paky* od Stanislava Kasíka ve vlastivědném sborníku *Z Českého ráje a Podkrkonoší*, Městské muzeum Nová Paka, Státní okresní archiv Jičín.

České muzeum stříbra

Webové stránky: www.cms-kh.cz

Základní informace: České muzeum stříbra ve své činnosti navazuje na Archeologický sbor Vocel, jehož počátky spadají do roku 1877. V nynější době muzeum spravuje a vystavuje exponáty především z oblasti hornictví, mincovnictví, stříbra a historie královského města Kutná Hora. V oddělení uchovává více než 170 tisíc předmětů, nejrozsáhlejší fond obstarává archeologie.

⁴⁸ Nejstarší pečetidlo a pečeť města Nová Paka. *Městské muzeum Nová Paka*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.muzeum.cz/cz/historicke-sbirky/nejstarsi-pecetidlo>

⁴⁹ Stanislav KASÍK, *O znaku města Nové Paky*, in: *Z Českého ráje a Podkrkonoší*. Vlastivědný sborník, Semily 2005, s. 9-28.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁵⁰ Josef Kremla, badatel muzea s orientací na historii, numismatiku, archiv ČMS a archiv Archeologického sboru Vocel, podal zprávu o historii a popisu nejstarší pečetě z Kutné Hory. Počátek užívání pečetě se vztahuje na rok 1308, kdy uzavírala latinsky psanou listinu na pergamenu. „*O přivěšené pečetě se zde píše jako o pečetě městské (In cuius rei testimonium presentes scribi fecimus et sigillo civitatis Khutnensis fecimus sigillari).*“⁵¹ Text doplňuje zvětšená fotografie listiny a pečetě umožňující bližší vizuální zkoumání.

Umístění zdroje: Na stránkách muzea se po zadání hesla “pečet” do vyhledávače nabídne článek *Nejstarší kutnohorské pečetě je 700 let.*

Zdroj pro web: České muzeum stříbra.

⁵⁰ Nejstarší kutnohorské pečetě je 700 let. *České muzeum stříbra*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.cms-kh.cz/nejstarsi-kutnohorske-peceti-je-700-let>

⁵¹ Nejstarší kutnohorské pečetě je 700 let. *České muzeum stříbra*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.cms-kh.cz/nejstarsi-kutnohorske-peceti-je-700-let>

2. Internetové databáze

Internetové databáze představují kvalitní zdroj pro sfragistiku a heraldiku, jejich autoři jsou uznáváni v oborech, nicméně z celkového hlediska za archivy a muzei zaostávají v počtu nabízeného materiálu a výčtu informací o něm. Zařazené databáze totiž vznikly jako vedlejší projekty jednotlivých institucí.

Královské dílo

Webové stránky: www.kralovskedilo.cz

Základní informace: Projekt Ústavu dějin křesťanského umění na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy poskytuje odborně popsany katalog fotografií kulturních artefaktů z doby Českého knížectví a Českého království, kdy panovaly dynastie Přemyslovců, Lucemburků a Jagellonců. Časové vymezení tedy končí rokem 1526.

Databáze neslouží pouze pro studenty a akademické pracovníky Ústavu dějin křesťanského umění, nýbrž pomáhá i široké veřejnosti k vytvoření komplexního pohledu na období prostřednictvím zpřístupněných materiálů.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁵² Databáze Královského díla nabízí 40 fotografií sfragistického materiálu. Tři záznamy zahrnují přípevněné pečeti k listinám, na zbylých ukázkách jsou samostatné pečeti ve větším rozlišení a s více podanými informacemi. Nejmladší položku zastupuje pečeť krále Vladislava I. z roku 1169 a nejstarší velká pečeť Vladislava Jagellonského z roku 1492. Web tedy poskytuje skvělý přehled z tohoto období, přičemž nejhojněji se věnuje době posledních Přemyslovců,⁵³ kdy se na aversu vladaři nechali zachycovat v majestátu. *„Vrchol Přemyslovských pečetí představuje pátý typ z let 1271-77, jenž obměňuje majestátní stranu podle vzoru císařských pečetí a přináší poprvé erby po stranách*

⁵² Výsledky vyhledávání. *Královské dílo*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://sbirky.museum-online.cz/ktf/hledat/rychle/vysledky?order=datingStart&itemsPerPage=20&keywords=pe%C4%8D%C5%A5>

⁵³ Kromě Václava I. zastoupení jsou všichni zbylí panovníci – Přemysl Otakar I., Přemysl Otakar II., Václav II. a Václav III.

*trůnu, a to lva a orlice, a také na jezdecké straně zmnožuje heraldickou výzdobu uvedením znaku českého lva na korouhvi – baderiu.*⁵⁴

K jednotlivé pečeti se uvádí údaje o místě, dataci a základním znakům jejím obrazu. Fotografie se dají zvětšit, ovšem i tak se neodkryjí veškeré detaily, a tudíž není v některých případech čitelný celý opis.

Umístění zdroje: Na projekt Královské dílo upozorňuje stránka Ústavu dějin křesťanského umění na KTF UK, na webu projektu se výsledky zobrazí přes oddíl *Galerie* a při vyplnění hesla “pečet” do kolonky *Vyhledávání ve sbírkách*.

Zdroje pro web: Národní archiv, Ústav dějin křesťanského umění na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy.

Monasterium

Webové stránky: www.monasterium.net

Základní informace: Monasterium je server s nejrozsáhlejším virtuálním archivem středověkých a raně novověkých evropských listin, přístupný také v českém jazyce. Koordinuje ho Institut zur Erforschung und Erschließung kirchlicher Quellen se sídlem v Sankt Pölten v Rakousku. V neustále se rozvíjející databázi se shromažďuje okolo 400 000 listin z více než 60 institucí ze 14 států.

Národní archiv se zapojil do projektu jako první z České republiky v roce 2005, později se svými fondy přidaly další archivy, jejichž výčet uvádím níže.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku: V databázi se pod heslem “pečet”⁵⁵ nachází 9 925 výsledků obrazových podob listin s pečetěmi a pod heslem “pecet”⁵⁶ 1 071 výsledků. Fotografické snímky pečetí jsou občas zaznamenány

⁵⁴ Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Úvod do české sfragistiky*, Ostrava 1989, s. 33.

⁵⁵ Výsledky. *Monasterium*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.monasterium.net/mom/search?q=pe%C4%8De%C5%A5&img=true&sort=date&arch=>

⁵⁶ Výsledky. *Monasterium*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.monasterium.net/mom/search?q=pecet&img=true&sort=date&arch=>

v nedostačující kvalitě, čímž se zhoršuje jejich podrobnější zkoumání. Pečetě také v drtivé většině případů postrádají popis, protože primární pramen představují listiny.

Umístění zdroje: Na Monasterium přesměrovávají internetové servery zastoupených archivů a celá řada webových prezentací institucí z oboru historie a pomocných věd historických. Vyhledávání na stránce funguje přes oddíl *Hledat* a zaškrtnutí kolonky *Pouze s obrázky* nebo přes listování v oddílech *Fondy* a *Sbírký*.

Zdroje pro web: Národní archiv, Moravských zemský archiv v Brně, Státní oblastní archiv v Plzni, Státní oblastní archiv v Praze, Státní oblastní archiv v Třeboni, Archiv Pražského hradu, archiv Univerzity Karlovy v Praze a archiv cisterciáckého kláštera ve Vyšším Brodě.

Centrální evidence sbírek

Webové stránky: www.ces.mkcr.cz

Základní informace: Zrod Centrální evidence sbírek Ministerstva kultury České republiky spadá do roku 2000 a slouží jako veřejně přístupný seznam sbírek muzeí a galerií ve vlastnictví států, krajů a obcí.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:

I. Muzeum Českého lesa v Tachově⁵⁷

Ze sfragistických pramenů zveřejňuje sbírka fotografie pečetí z tachovského regionu z období mezi 16. – 20. stoletím. Záznamy s obrazovým doprovodem postrádají bližší specifikaci a některé snímky jsou kvůli horší kvalitě hůře čitelné.

II. Muzeum Českého ráje v Turnově⁵⁸

Ze sbírky muzea jsou na webu CES k nahlédnutí pečetidla městská, berního úřadu, cechovní, spolků a školská z 16. – 20. století. Čitelné fotografie archiválií vážící se k okolí Turnova doprovází popis obsahu, materiálu, datace a lokace.

⁵⁷ Sbírký muzea Českého lesa v Tachově. *Centrální evidence sbírek*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=1459>

⁵⁸ Sbírký Muzea Českého ráje v Turnově. *Centrální evidence sbírek*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=1915>

III. Muzeum Cheb⁵⁹

Pečetě a pečetidla ze sbírky jsou orientovány na region Chebska z období 19. a 20. století. Kromě fotografií a názvů sfragistického materiálu nejsou poskytovány žádné další informace.

IV. Muzeum Komenského v Přerově⁶⁰

Pramen dokládá zřetelné fotografie typářů, konkrétně ze správy městské, obecní, církevní, správní, cechovní a spolků, doplněné o pojmenování a datace. Různorodé záznamy pocházejí z území Přerova a jeho okolí z období 17. – 20. století.

Umístění zdroje: Na stránky Centrální evidence sbírek odkazuje server Ministerstva kultury, jednotlivé sbírky jsou k nalezení na webu CES v oddíle *Vyhledávání* přes odkaz podrobné vyhledávání v kategorii *Podsbírky – oborové části evidovaných sbírek*. Výsledky se objeví přes zadání klíčového slova “sfragistika”.

Zdroje pro web: Muzeum Českého lesa v Tachově, Muzeum Českého ráje v Turnově, Muzeum Cheb, Muzeum Komenského v Přerově.

Registr komunálních symbolů

Webové stránky: www.rekos.psp.cz

Základní informace: Systém eviduje žádosti o udělení obecních symbolů v České republice, čímž se rozumí znak a vlajka, a shromažďuje informace o nich. O právu užívání obecních symbolů rozhoduje předseda Poslanecké sněmovny na základě doporučení Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu. Součástí VVVKMT je Podvýbor pro heraldiku a vexilologii, jenž pro změnu řeší žádosti o udělení obecních symbolů.

Podvýboru pomáhá jako poradní orgán expertní skupina složená z odborníků v oboru heraldiky a vexilologie. Mezi její členy patří Petr Exner, Pavel Fojtík, Jakub Hrdlička, Karel Müller, Zbyšek Svoboda, Ivan Štarha a Jan Županič.

⁵⁹ Sbírká Muzea Cheb. *Centrální evidence sbírek*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=278>

⁶⁰ Sbírká Muzea Komenského v Přerově. *Centrální evidence sbírek*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=1046>

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁶¹ „Databáze obsahuje záznamy u 4676 obcí, 4628 popisů vlajek doplněných o 4627 obrázků a 4308 popisů znaků doplněných o 4142 obrázků. Databáze je stále postupně doplňována z dostupných zdrojů.“⁶² Příslušné obce jsou vyhledávány pomocí přehledného formuláře. Pokud obec uspěla se žádostí o začlenění do evidence, na webu se uvádí blason a barevná grafická podoba znaku v dostatečné kvalitě.

Z 6 253 obcí v České republice⁶³ jsou jich více než 2/3 zapsány v Registru komunálních symbolů a tím pádem jsou jejich údaje o znacích volně dohledatelné na internetu. Jedná se tudíž o velice hodnotný zdroj informací pro heraldiku. K úplné spokojenosti chybí pouze poučení o historickém kontextu symbolů.

Umístění zdroje: Nejsnazší cestu představuje odkaz z webu Poslanecké sněmovny, k prohlížení databáze slouží oddíl *Vyhledávání symbolu*.

Zdroj pro web: Registr komunálních symbolů.

eSbírky

Webové stránky: www.esbirky.cz

Základní informace: Projekt založený Národním muzeem v roce 2010 shromažďuje muzejní a galerijní sbírky v online režimu nejen z Národního muzea, ale i dalších institucí s vlastním zájmem o tuto prezentaci. Momentálně je zveřejněno přes 56 000 předmětů z 53 institucí.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁶⁴ Portál obsahuje 156 položek v digitální formě, v nichž převládají znázornění erbů při příležitosti udílení šlechtických titulů z období od 15. do 19. století. Záznamy obsahují přesné a

⁶¹ Vyhledávání symbolu. *Registr komunálních symbolů*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.rekos.psp.cz/vyhledani-symbolu>

⁶² Tamtéž.

⁶³ Velikostní skupiny obcí podle krajů, okresů - počet obcí. *Český statistický úřad*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20556339/32019914003.pdf/6520eb0d-48cc-4899-8386-b0df309840a6?version=1.0>

⁶⁴ Výsledky rychlého hledání. *eSbírky*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.esbirky.cz/hledat/rychle/vysledky?keywords=erb>

podrobné blasony erbů a fotografie disponující možností přiblížení, zaručující kvalitní prohlížení.

Erby jsou popsány skutečně do detailů, a tak lze studovat mnoho heraldických prvků. Na druhou stranu se musí přihlížet na jeden podstatný fakt. „*V 17. a 18. století byly postupně rozměňovány a zapomínány zásady staré heraldiky. Erb, který je nejčastěji jen součástí další dekorace, již nemusí odpovídat požadavku zřetelnosti a jasnosti.*“⁶⁵

Umístění zdroje: Na samotný web upozorňují stránky Národního muzea, sbírky z výše uvedených institucí jsou na portálu eSbírky k zobrazení po zadání hesla “erb“ do vyhledavače.

Zdroje pro web: Národní muzeum – Historické muzeum, Národní muzeum – Knihovny Národního muzea, Slezské zemské muzeum, Uměleckoprůmyslové museum v Praze a Národní muzeum – Náprstkovo muzeum.

⁶⁵ Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987, s. 24.

3. Ostatní zdroje

Do závěrečné kapitoly jsem zařadil portály nezapadající do prvních dvou kapitol, jiné spojovací znamení by se pro všechny servery v této kapitole těžko hledalo. Uživatel musí brát zřetel na každý jednotlivý zdroj a důkladně pracovat s jeho důvěryhodností. Na druhou stranu některé stránky poskytují hodnotné zdroje (především zaměřené na určité prostředí či území) uznávaných vědeckých pracovníků z prostředí sfragistiky a heraldiky.

Paleografie.org

Webové stránky: www.paleografie.org/UK

Základní informace: Stránka vznikla v rámci projektu oboru archivnictví a pomocných věd historických na Filozofické fakultě Karlovy Univerzity. Od roku 2009 projekt zpřístupňuje učební pomůcky a opory, které slouží jako primární pomoc studentům v oblastech: nauky o pramenech, diplomatice, paleografii, sfragistice, heraldice, genealogii, historické metrologii a historické chronologii.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku a heraldiku: V oddílu *Projekt OPPA* je v kategorii *Sfragistika*⁶⁶ popsán úvodní nástin, prameny, vývoj a literatura vážící se k této pomocné historické vědě. Podrobnější informace pro různá prostředí sfragistiky se uvádějí jednotlivě, kategorie jsou rozděleny na pečeti: římských císařů a králů, papežské, českých panovníků (tomuto prostředí je věnováno nejvíce prostoru, u každého panovníka od 12. století jsou vypíchnuty pečetní znaky), šlechtické, církevní, městské, cechovní a institucí. Lepší ilustraci výkladového textu dokládají obrazové přílohy.

Na podobném principu se web zaobírá rovněž heraldikou.⁶⁷ V jejím oddíle vysvětluje základní pojmy, vývoj, prameny, literaturu pomocné vědy historické. Výklad pojednává i o samotných erbech, konkrétně o jejich struktuře a popisu. Specifika heraldiky se probírají v následujících kategoriích: zemské a státní, šlechtické,

⁶⁶ Sfragistika. *Projekt OPPA*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.paleografie.org/UK/index.php?target=gallery327&mid=200>

⁶⁷ Heraldika. *Projekt OPPA*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.paleografie.org/UK/index.php?target=gallery113&mid=199>

církevní, městské a komunální. Z důvodu ochrany autorských práv nemohou být texty doplněné obrázky.

Portál poskytuje základní nástin obou věd a platí za užitečnou pomůcku při studiu.

Umístění zdroje: Na server odkazuje stránka katedry pomocných věd historických a archivního studia na Filozofické fakultě Karlovy univerzity.

Zdroj pro web: Katedra pomocných věd historických a archivního studia na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Ministerstvo vnitra České republiky

Webové stránky: www.mvcr.cz

Základní informace: „*Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro: veřejný pořádek a další věci vnitřního pořádku a bezpečnosti ve vymezeném rozsahu, včetně dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu, jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidenci obyvatel a rodná čísla, sdružování v politických stranách a v politických hnutích, shromažďovací právo, veřejné sbírky, archivnictví, zbraně a střelivo, požární ochranu, cestovní doklady, povolování pobytu cizinců a postavení uprchlíků, územní členění státu, státní hranice, jejich vyměřování, udržování a vedení dokumentárního díla, státní symboly, státní, hospodářské a služební tajemství.*“⁶⁸

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku a heraldiku:⁶⁹ Informativní text o státních symbolech České republiky uvádí popis a využití státní pečete s jejím vyobrazením.

Ve stejném článku jsou znázorněny grafické podoby velkého a malého státního znaku, doplněné o blasony. Rovněž je zde vysvětleno, kdo a při jakých příležitostech má právo symboly používat.

⁶⁸ Působnost ministerstva. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-pusobnost-ministerstva.aspx>

⁶⁹ Státní symboly České republiky. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statni-symboly-ceske-republiky.aspx>

Umístění zdroje: Článek o státních symbolech se na webu nachází pod heslem “státní symboly“ přes možnost vyhledávání.

Zdroj pro web: Ministerstvo vnitra.

Oficiální turistický portál města Třebíč

Webové stránky: www.visittrebic.eu

Základní informace: Třebíč se nachází v kraji Vysočina na řece Jihlavě, status města získala od markraběte Karla na vyžádání místního opata v roce 1335. Městské památky Židovská čtvrť a bazilika svatého Prokopa byly zapsány do seznamu světového dědictví UNESCO v roce 2003, web informuje nejen o nich ale i o dalších turistických atrakcích ve městě.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku a heraldiku:⁷⁰ Zpráva Čenka Sameše, v letech 1945–1948 vedoucího okresního archivu v Třebíči a současně zemědělsko-lesnického archivu a později pracovníka oblastního archivu v Brně, rozebírá historii a popis pečeti a s ním souvisejícího znaku Třebíče. Jedná se o odborný a užitečný pramen pro obě vědy.

Autor nejprve pojednává o první pečetí používané v Třebíči, již byla pečeť městského rychtáře, která později přešla do majetku městské rady. Bohužel se nezachovala. Až u pečetě na pergamenové listině z roku 1561 je známý pečetní obraz, jehož dominantou jsou mnišské kápě, dominantní předmět na pozdějších pečetích i znaku Třebíče. Největší prostor je věnován druhé, větší městské pečetí z roku 1571. Informativní zprávu dokreslují dvě překreslené obrazové přílohy, pečetí velké a malé. Pečeť se užívala do roku 1786, než ji na popud josefínských zásahů nahradila nová a poněmčená.

Pečetní znamení se přeneslo na znak. Výklad o něm se nachází v poslední části textu, zaměřuje se na symbol z počátku 18. století a jeho přeměnu na nynější podobu, nechybí ani vysvětlení městských barev. K ukázce je umístěna grafická podoba znaku.

⁷⁰ Pečetí a znak města Třebíč. *Oficiální turistický portál města Třebíč*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.visittrebic.eu/pecet-a-znak-mesta-trebic/>

Umístění zdroje: Web města se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo “pečeť“, na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *O Třebíči* a kategorii *Pečeť a znak města Třebíč*.

Zdroj pro web: Město Třebíč.

Město Červený Kostelec

Webové stránky: www.cervenykostelec.cz

Základní informace: Červený Kostelec z Královohradeckého kraje byl povýšen na městečko v roce 1684, právo používat znak a pečetit zeleným voskem obdržel už před rokem 1680, nebo v roce 1680.⁷¹ První zmínka o osadě Kostelec se objevila v konfirmační knize pražské diecéze v roce 1362, k udělení statusu města došlo v roce 1867.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁷² Stránka města seznamuje s historií a popisem znaků kosteleckého pečetidla z roku 1680 a dokládá jeho fotografii. Zmíněný pečetní obraz – kostel s věží a nižším kněžištěm – se vyskytuje rovněž ve znaku města.

Dále se portál zaobírá dalšími dvěma pečetidly (první z roku 1700 a druhé z 2. poloviny 19. století) a pečetí ze začátku 19. století, už však bez dodané obrazové dokumentace.

Umístění zdroje: Web města se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo “pečeť“, na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *O Městě*, kategorii *Znaky a symboly města* a odkazu *Pečeť*.

Zdroj pro web: Okresní muzeum v Náchodě, publikace *Böhmische Stadtsiegel aus der Sammlung Erik Turnwald* od Aleše Zelenky,⁷³ město Červený Kostelec.

⁷¹ Znak. *Město Červený Kostelec*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.cervenykostelec.dmpublishing.cz/znaky-a-symboly-mesta/znak>

⁷² Pečeť. *Město Červený Kostelec*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.cervenykostelec.dmpublishing.cz/znaky-a-symboly-mesta/pecet>

⁷³ Aleš ZELENKA, *Böhmische Stadtsiegel aus der Sammlung Erik Turnwald*, München 1988, s. 100.

Město Lanškroun

Webové stránky: www.lanskroun.eu

Základní informace: Město Lanškroun svým zrodem, který souvisel s královskou kolonizační činností, spadá do 2. poloviny 13. století. Leží na rozhraní Čech, Moravy a Slezska.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁷⁴ Server publikuje stručnou historii a popis pečeti, z nichž první se používala na konci 14. století po založení Lanškrouna. Celkem existují informace o deseti městských pečetích, zmiňuje se jejich velikost, základní nástin obrazu, opis a dobu užívání. Výklad sahá k pečetí národní gardy z roku 1848, jež obsahuje městské znamení.

Text doplňují fotografie nákresů typářů a jako zdroj slouží monografie archiváře Jana Františka Křivohlávka.⁷⁵

Umístění zdroje: Web města se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo "pečeť", na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *Historie* a kategorii *Znak a vlajka*.

Zdroje pro web: Publikace *Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj obcí okresu Ústí nad Orlicí* od Jana Františka Křivohlávka, Město Lanškroun.

Obec Bystřička

Webové stránky: www.bystricka.cz

Základní informace: Ves Bystřička je situovaná v Zlínském kraji, vznikla v roce 1647 a ještě do minulého století si uchovala zemědělský charakter.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁷⁶ Informace o obecní pečetě seznamují návštěvníka webu s historií pečeti doložené v josefském katastru z 80. let

⁷⁴ Znak a vlajka. *Město Lanškroun*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.lanskroun.eu/cz/mesto/historie/znak-a-vlajka/>

⁷⁵ Jan František KŘIVOHLÁVEK, *Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj obcí okresu Ústí nad Orlicí*, Ústí nad Orlicí 2005.

⁷⁶ Obecní pečeť. *Obec Bystřička*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.bystricka.cz/historie/obecni-pecet>

18. století. Text s hůře čitelnou fotografií pečeti a kvalitnějším obrázkem jejího nákresu se zabývá pečetním obrazem, jenž symbolizuje domácí výrobu zemědělského nářadí.

Umístění zdroje: Web obce se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo “pečet“, na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *O obci*, v kategorii *Historie* a pod odkazem *Obecní pečeť*.

Zdroje pro web: Moravský zemský archiv, obec Bystřička.

Obec Hovorany

Webové stránky: www.obec-hovorany.cz

Základní informace: První písemná známka o obci v Jihomoravském kraji pochází z roku 1593, „zakladatelem nové vsi Hovorov je nejvyšší maršál Království českého za císaře Rudolfa II., pan Jan IV. z Lipé.“⁷⁷ V obci při jejím založení převládala přistěhovalecká charvátská menšina.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁷⁸ Informativní pasáž objasňuje původ erbovního obrazu na pečeti, přitištěné ke katovské listině z roku 1613, doznávající se k příspěvkům na vydržování hodonínského kata v rámci hrdelního práva. Erbovní typ obrazu se inspiroval prvky ze znaku pánů z Lipé, zakládající vrchnosti obce. Přiložená fotografie bohužel postrádá kvalitnější rozlišení, a tak nedoplňuje dobře text.

Umístění zdroje: Web obce se sfragistickým pramenem je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo “pečet“, na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *Obec Hovorany* a v kategorii *Historie* a tradice pod odkazem *Historie obecní pečeti a znaku*.

Zdroj pro web: Obec Hovorany.

⁷⁷ Historie obce. *Obec Hovorany*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.obec-hovorany.cz/informace/Historie/36>

⁷⁸ Historie obecní pečeti a znaku. *Obec Hovorany*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.obec-hovorany.cz/informace/Historie-obecni-peceti-a-znaku/37>

Město Velké Meziříčí

Webové stránky: www.mestovm.cz

Základní informace: Moravské město Velké Meziříčí, disponující městským právem od roku 1408, leží v kraji Vysočina.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁷⁹ Poučný text o pečetích města, čerpající z publikace o Velkém Meziříčí,⁸⁰ seznamuje s jejich využitím v dějinách. Stránka naneštěstí nepopisuje žádné znaky pečetí, jen zmiňuje znamení křídel v pečetním obraze převzaté z erbu pánů z Lomnice, vládců Meziříčí do roku 1529.⁸¹ Pro úplnost cituji popis znaku města použité na pečetním obraze: „*Na červeném štítě je křídlo složené ze sedmi bílých per, zasázených v pružině, ukončené trojlisty.*“⁸²

V obrazových přílohách jsou umístěny následující záznamy: renesanční typář (pečetidlo) tzv. menší pečetí města Velkého Meziříčí, renesanční typář (pečetidlo) městského rychtáře z roku 1597, otisk tzv. sekretní – uzavírací pečetí městské rady z roku 1598 a otisk tzv. velké pečetí města Velkého Meziříčí z roku 1710.

Umístění zdroje: Portál se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo “pečet“, na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *O městě*, v kategorii *Symboly města* a v odkazu *Pečet' města*.

Zdroje pro web: Publikace *Velké Meziříčí v zrcadle dějin* Dalibora Hodečka a kolektivu, Státní okresní archiv Žďár nad Sázavou, Turistický webový portál města Velké Meziříčí.

Obec Mikulov

Webové stránky: www.obec-mikulov.cz

⁷⁹ Pečet' města. *Město Velké Meziříčí*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.mestovm.cz/cs/o-meste/symboly-mesta/4097-pecet-mesta>

⁸⁰ Dalibor HOLEČEK a kol., *Velké Meziříčí v zrcadle dějin*, Brno 2008.

⁸¹ Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*. Praha 1985, s. 404.

⁸² Tamtéž.

Základní informace: Mikulov spadá pod Ústecký kraj a první zmínka o něm se datuje do počátku 15. století, kdy se zde příchozí hutníci snažili najít stříbro. Nález se vydařil a obec se zařadila mezi horní města.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁸³ Stránka zobrazuje galerii pečeti mikulovských cechů ze 17. a 18. století. Bez bližšího popisu jsou čitelně vyfoceny pečete cechů: mlynářského, pekařského, řeznického, tkalcovského, punčochářského, krejčovského, zednického, kovářského a ve dvou případech obuvnického. Znaky těchto pečetní nesou typické prvky, a to opis v písmu kapitála a v obraze výrobní nástroje tradiční pro jednotlivé cechy (například mlynáři – palečné kolo a nad ním rozevřené kružidlo).⁸⁴

Dále jsou na webu nasnímány pečet' městská a školní. Obě mají v pečetním obraze ze štítu, na němž leží zkřížené hornické kladívko a mlátek, vyrůstajícího sv. Mikuláše v biskupské mitře a ornátě, v pravé ruce drží berlu se stuhou a v levé ruce na deskách knihy tři jablka. Symboly jsou vyobrazeny též na obecním znaku.⁸⁵

Zdroj pro web: Obec Mikulov.

Umístění zdroje: Web města se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo "pečet", na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *Zajímavosti* a kategorii *Cechovní pečete*.

Spolek přátel Častolovic

Webové stránky: www.e-castolovice.cz

Základní informace: Spolek sdružuje nezávislé osoby se zájmem o prezentaci a ochranu památek v regionu Častolovice. Svoji aktivitu rozvíjí při podpoře turistického ruchu, mapování památek, pořádání přednášek či vyvíjení publikační

⁸³ Pečete mikulovských cechů. *Obec Mikulov*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.obec-mikulov.cz/pecete.php>

⁸⁴ Karel MARÁZ, *Sfragistika*, Brno 2014, s. 125–126.

⁸⁵ Popis znaku Mikulova. *Obec Mikulov*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.obec-mikulov.cz/znak.php>

činnosti, přičemž o všem informuje na aktualizovaném portálu. Členská základna spolku čítá 22 jmen.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku:⁸⁶ Častolovické sdružení uvádí podrobný popis dvojitého stříbrného typáře, darovaného od častolovického občana Jana Matějky v roce 1607. Dokumentaci dokládají fotografie pečetidla s možností velmi detailního přiblížení.

Umístění zdroje: Web obce se sfragistickými prameny je přístupný přes internetové vyhledávání přes heslo “pečet“, na samotné stránce se text vyskytuje v oddílu *Virtuální muzeum* v kategorii *Platidla, ozdoby, pečeti* pod odkazem *Pečeť (typář) Jana Matějky z roku 1607*.

Zdroj pro web: Spolek přátel Častolovic.

Nova nobilitas

Webové stránky: www.novanobilitas.eu

Základní informace: Stránka se zabývá historií šlechty v českých zemích a podunajské monarchii a přináší přehled její struktury, hierarchie, titulů a výsad. Dále se věnuje židovské šlechtě, soupisu rodů a informuje o novinkách vztahujících se k uvedeným tématům.

Autorem textů je Jan Županič, český historik pracující v Ústavu světových dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy se zaměřením na dějiny střední Evropy v novověku s důrazem na Rakousko-Uhersko a Německo a na výzkum šlechtických elit v 19. a 20. stoletím. Malby erbů obstarává Michal Fiala, odborný archivář v Archivu hlavního města Prahy.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁸⁷ Oddíl *Rody* obsahuje přes 400 článků, jednotlivé záznamy jsou nabízeny v abecedním seznamu. Při hledání

⁸⁶ Pečeť (typář) Jana Matějky z roku 1607. *Spolek přátel Častolovic*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.e-castolovice.cz/virtualni-muzeum/platidla-ozdoby-peceti/223-pecet-typar-jana-matejky-z-roku-1607.html>

⁸⁷ Seznam rodů. *Nova nobilitas*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.novanobilitas.eu/rody/seznam>

konkrétního hesla se též nabízí možnost využití přehledného vyhledávače na webu. Autoři webu se drží u článků neměnného formátu, jenž vypadá následovně. Jako příklad poslouží článek s názvem Vratislavský ze Zvile.⁸⁸ Jan Županič se buď zaobírá celým rodem, nebo jenom jednou osobou se šlechtickým titulem, což je případ Vratislavského ze Zvile. V prvním odstavci nastiňuje stručný životopis šlechtice s důrazem na období, během něhož se mu dostalo povýšení.

V dalších odstavcích následují podrobný blason erbu, uváděná literatura jako zdroj (nejčastěji od autorů webu) a barevný náhled kresby erbu, která je nahraná v dobré kvalitě, a tudíž se na ní vyzorují i menší detaily zmíněné v blasonu. Jednotlivé články se liší pouze v rozsahu textu.

Projekt platí svým unikátním zaměřením a nabídkou důvěryhodných informací za vítaný zdroj pro heraldiku na internetu.

Umístění zdroje: Stránka je dostupná z internetových vyhledávačů po zadání hesla “heraldika“ a na ní se heraldický zdroj vyskytuje v oddílu *Rody*.

Zdroje pro web: Pokud není uvedeno jinak, jde o činnost autorů webu.

Prozatímní heraldická knihovna

Webové stránky: www.historie.hranet.cz/heraldika

Základní informace: Knihovna poskytuje přístup k českému heraldickému písemnictví prostřednictvím naskenovaných textů převážně ve formátu PDF s důrazem na odbornost. Jedná se tedy o práce osob kvalifikovaných v heraldice. Úmyslem autora není šířit plagiátorství, nýbrž pomoci v rámci disciplíny snadněji šířit požadovanou literaturu.

Projekt lze považovat pro českou heraldiku na internetu za naprosto ojedinělý a najde rozhodně využití od zájemců až po odborné pracovníky.

⁸⁸ Vratislavský ze Zvile. *Nová šlechta v českých zemích a podunajské monarchii*. [online]. 20. 11. 2015 [cit. 2015-11-20]. Dostupné z:<http://novanobilitas.eu/rod/vratislavsky-ze-zvile>

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku a heraldiku:⁸⁹ Vyhledávání v knihovně pracuje s více než 26 200 stranami textů a zároveň se jejich počet průběžně navyšuje. Návštěvník rovněž prochází seznam jednotlivých textů písemnictví rozděleného do následujících kategorií.

V *Bibliografii* se odkazuje na výpis literatury, zmíněné jsou monografie, periodika, studie, články, almanachy. *Základy* uveřejňují publikace časované od Bartoloměje Paprockého z Hlohov, polského a českého historika, heraldika a genealoga 16. století, až po Martina Koláře a Augusta Sedláčka a jejich stěžejní dílo *Českomoravská heraldika*⁹⁰ a následné Sedláčkovy pokračování.⁹¹ *Periodika* zprostředkovávají ukázky z publikací 20. a 21. století, jako poslední byl doplněn časopis Jihočeský Herold z let 2001–2012.

Monografie nabízí přes 50 titulů od 17. do současného století s širokým obsahem prostředí. Zejména potěší autor Václav Vojtíšek a jeho tři díla.^{92 93 94} Ze sfragistiky je nahrán od Dušana Kütnera *Soupis pečeti ve Státním okresním archivu v Přerově*,⁹⁵ přinášející katalogový soupis 147 pečeti s ilustracemi z celého prostředí vědy. Kategorie *Pomůcky* a *Plus* poskytují i práce cizojazyčně psané či týkající se příbuzných věd.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroje pro web: Prozatímní heraldická knihovna si nečiní autorské nároky na žádný uveřejněný text, podle autora Jiřího J. K. Nebeského funguje na nekomerčním principu.

⁸⁹ Prozatímní heraldická knihovna. *Hranická historická knihovna*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.historie.hranet.cz/heraldika>

⁹⁰ Martin KOLÁŘ – Augustus SEDLÁČEK. *Českomoravská heraldika. Část všeobecná*, Praha 1902.

⁹¹ August SEDLÁČEK, *Českomoravská heraldika. Část zvláštní*, Praha 1925.

⁹² Václav VOJTÍŠEK, *Znak hlavního města Prahy*, Praha 1928.

⁹³ Tentýž, *O pečetech a erbech měst pražských i jiných českých*, Praha 1928.

⁹⁴ Tentýž, *Naše státní znaky (staré a nynější)*, Praha 1921.

⁹⁵ Dušan KÜTNER, *Soupis pečeti ve Státním okresním archivu v Přerově*, Přerov 2003.

Heraldická společnost v Praze

Webové stránky: www.heraldicka-spol.net

Základní informace: Heraldická společnost sdružuje zájemce o heraldiku přes 35 let. Stěžejní výsledek činnosti se soustřeďuje do Heraldické ročenky, jež čítá 100 až 200 stran, a kde publikují samotní členové. Předsedou společnosti je její dlouholetý člen Stanislav Hošťálek.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁹⁶ Na stránkách jsou v PDF formátu zdigitalizovány ročenky od roku 1974 do roku 1994. V nich jsou publikovány blasony erbů z různých století (jim patří největší prostor), dále odborné studie z oboru i příbuzných věd a zprávy o činnosti společnosti.

Kromě ročenky web poskytuje naskenované Erbovní knížky od roku 1935 do roku 1941, které nenáleží pod iniciativu společnosti. Dále upozorňuje na přednášky pořádané společností, možnost zakoupení publikací z tvorby společnosti a odkazuje na weby s příbuznou tematikou.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla "heraldika".

Zdroje pro web: Činnost společnosti.

Česká genealogická a heraldická společnost v Praze

Webové stránky: www.genealogie.cz

Základní informace: Společnost založená v roce 1969 pokračuje ve stopách Rodopisné společnosti československé. Hlavní cíl představuje rozvoj občanské a šlechtické heraldiky, zároveň neopomíjí ani další pomocné vědy historické. Kromě získávání poznatků o teorii pomáhá i v praktické části.

⁹⁶ Úvod. *Heraldická společnost v Praze*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.heraldicka-spol.net>

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁹⁷ V sekci *Heraldika* se nachází seznam osobních registrovaných znaků u České genealogické a heraldické společnosti, doplňují ho podmínky a způsob registrace. Seznam uchovává 202 znaků, u nichž se uvádí grafická podoba a slovní popis znaku.

Pro návštěvníka je užitečná celá řada odkazů na informace o časopisu, publikacích, knihovně České genealogické a heraldické společnosti v Praze, podporovaných přednáškách, kurzech, projektech a srazech, videozáznamech a digitalizacích souvisejících s heraldikou. Dotazy z oblasti genealogie, heraldiky a příbuzných prostředí lze položit ve fóru.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroj pro web: Činnost společnosti.

Klub pro českou heraldiku a genealogii

Umístění pramenu: www.heraldica.cz

Základní informace: Klub funguje od roku 1968, prvním předsedou se stal historik Miloš Zárybnický. Od začátku existence klub vydával časopis a pořádal pravidelné heraldické výstavy v Jílovském muzeu, kde se také odehrál jeho zrod. Za vrcholné normalizace došlo k přerušení činnosti, na obnovení se čekalo do roku 1990.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁹⁸ Stránka nabízí informace o publikacích vydávaných klubem. Hlavní náplň se opírá o možnost online pročitání časopisů klubu z vybraných let ve formátu PDF. Jedná se o časopisy *Heraldika* a *Genealogie* od roku 1997 do roku 2010 a *Heraldické noviny* od roku 2008 do roku 2011. Oba magazíny vycházely z pera redakce klubu jednou za šest měsíců.

Je škoda, že web není od března roku 2011 aktualizován a nejsou vydávány ani časopisy.

⁹⁷ *Heraldika. Česká genealogická a heraldická společnost v Praze.* [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.genealogie.cz/heraldika>

⁹⁸ *Úvod. Klub pro českou heraldiku a genealogii.* [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.heraldica.cz>

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroj pro web: Vlastní publikační a výzkumná činnost členů klubu.

Akademie heraldických nauk České republiky

Webové stránky: www.ahn-cr.info

Základní informace: Akademie vedená předsedou Tomášem Tylem podporuje bádání v oblasti pomocných věd historických včetně samotné heraldiky. K rozvoji oboru pomáhá pořádáním přednášek, vydáváním publikací a časopisů, samotným serverem a vydáváním odborných stanovisek. Disponuje pravomocí registrovat erby, pečete, vlajky a odznaky a vynáší heraldická odborná stanoviska.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:⁹⁹ Na stránkách jsou ke zhlédnutí články a publikace, z nichž se některé dají stáhnout, jiné jsou k zakoupení. V oddílu *Tvorba* jsou uveřejňovány podoby vybraných erbů v překreslené i reálné podobě, které pocházejí z tvorby členů. Užitečnou pomůcku představují vyobrazení erbů v oddílu *Heraldické galerie napříč stoletími*, zachycující šlechtické rody z českých, rakouských a německých zemí.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroje pro web: Vlastní publikační a výzkumná činnost členů klubu, odkazy na práce kolegů z oboru.

Muzeum České Sibiře

Webové stránky: www.ceskasibir.cz

Základní informace: Internetové muzeum vzniklo v roce 2006 za účelem digitální prezentace historických dokumentů, jakou jsou opisy studií, divadelní plakáty,

⁹⁹ Úvod. *Akademie heraldických nauk České republiky*. [online]. 22. 4. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.ahn-cr.info>

fotografie či pohlednice. Územní záběr spadá na pomezí středních a jižních Čech mezi města Votice, Sedlec-Prčice a Tábor. Na vzniku projektu se podílel Tomáš Zahradníček, mimo jiné pracovník Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, jenž rovněž zaujímá pozici předsedy muzea.

K heraldickým a zároveň sfragistickým zdrojům patří studie¹⁰⁰ spisovatele a historika Richarda Hrdličky (1868–1967) publikovaná v Jihočeském sborníku historickém¹⁰¹ a umístěná na webu muzea.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku a heraldiku:¹⁰² Richard Hrdlička se ve zprávě *O městském znaku Mladé Vožice* zabývá historií znaku svého rodného jihočeského města. Vožický městský znak se poprvé objevil na rychtářské pečeti v roce 1604, o níž se autor zmiňuje, a kromě popisu vysvětluje proces jejího vzniku a užívání. Věnuje se také dalším šesti starým vožickými pečetím, konkrétněji se zabývá komparací změn v jejich znacích. Všech sedm pečetí je zobrazeno v kvalitně dostupných fotografiích.

Umístění zdroje: Na web muzea odkazují stránky města Česká Sibiř, internetový pramen se řadí na samotném serveru do *oddílu Knihovna* a pod odkaz *Hrdlička, Richard: O městském znaku Mladé Vožice [Jihočeský sborník historický, r. 18 (1949), str. 80–83]*.

Zdroje pro heraldiku na webu: Studie *O městském znaku Mladé Vožice* od Richarda Hrdličky z Jihočeského sborníku historického, Muzeum České Sibiře, Národní muzeum.

Heraldická terminologická konvence

Webové stránky: www.heraldika-terminologie.cz

¹⁰⁰ Richard HRDLIČKA, *O městském znaku Mladé Vožice*, in: Jihočeský sborník historický, České Budějovice 1949, s. 80–83.

¹⁰¹ Jihočeský sborník historický. *Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.muzeumcb.cz/jihoceske-muzeum/edicni-a-publikacni-cinnost/jihocesky-sbornik-historicky-1>

¹⁰² Richard Hrdlička: *O městském znaku Mladé Vožice*. *Muzeum České Sibiře*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.ceskasibir.cz/dok/d306.php>

Základní informace: Stránka se zaměřuje na osvětlení heraldického názvosloví pod vedením Pavla Paláta, jenž heraldiku jako vědní obor studuje od roku 1966. Kromě publikování odborných článků a recenzí spolupracoval s kolegy Jaroslavem Jáskem, Stanislavem Hošťálkem a Pavlem Rudolfem Pokorným na monografii *Bibliografie české práce heraldické 1901–1980, díl I.*¹⁰³ Spoluautorem Heraldické terminologické konvence je Stanislav Kasík, specializující se na tvorbu znaků pro obce.

Web platí rozhodně za hodnotný zdroj heraldiky, zasahuje do široké teorie a zprostředkovává nespočet informací.

Charakteristika internetového zdroje pro sfragistiku a heraldiku:¹⁰⁴ Autoři objasňují širokou problematiku heraldické terminologie (vysvětleno je mnoho pojmů z vědy, doplněné i o obrazovou ilustraci), zveřejňují literaturu k tématu, zabývají se komunální heraldikou.

Navíc od roku 2012 online publikují zpravodaj Heraldická terminologická konvence, vycházející dvakrát až třikrát ročně, jenž zaměřuje na různé obecní znaky, vlajky, erby, figury na erbech, prvky a termíny v heraldice komentované vlastními poznámkami autorů.

Pavel Palát se rovněž dotýká sfragistiky. Dovedlo ho k tomu náhodné objevení strojopisného soupisu termínů. Původní strojopis upravil pouze graficky za účelem lepší přehlednosti, jinak jeho přepis ponechal v nalezeném znění a publikoval ho na webu.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroj pro web: Tvorba autorů a spolupracovníků webu.

Zemský registr erbů České republiky

Webové stránky: www.zrecre.cz

¹⁰³ Stanislav HOŠŤÁLEK a kol., *Bibliografie české práce heraldické 1901–1980 I.*, Ostrava 1983.

¹⁰⁴ Hlavní strana. *Heraldická terminologická konvence*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.heraldika-terminologie.cz>

Základní informace: Úkol webu spočívá v jednotném systému pro evidenci či registraci rodových a občanských erbů v České republice. Klub v čele s předsedou Antonínem Urbánkem se při plnění své činnosti opírá o tradice a kulturní dědictví českého státu, zároveň svou činností přispívá k udržování těchto hodnot.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:¹⁰⁵ K prostudování slouží jmenný a obrazový soupis všech 159 registrovaných erbů, negativem jsou chybějící blasony. Inventář doplňují stanovy, organizační řád, podmínky registrace a legislativa Zemského registru erbů České republiky, přehled heraldických autorit spolupracujících s projektem a možnost o zažádání registrace.

Umístění zdroje na webu: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroj pro web: Zemský registr erbů České republiky a registrované osoby.

O hradech

Webové stránky: www.ohradech.eu

Základní informace: Zájmový web učitele historie Davida Mikoláše přináší fotografie a povídání o hradech a zříceninách zejména z Ústeckého a Libereckého kraje, které sám autor navštívil. Užitečné informace se skrývají pod oddíly *Okresy*, přinášející popis a historii navštívených hradů, dále oddíl *Témata*, věnující se článkům autora souvisejícím s hrady a doplněným o použitou literaturu, a oddíl *Terminologie*, vysvětlující některé pojmy z totožného prostředí.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:¹⁰⁶ V sekci *Přehled šlechtických erbů* David Mikoláš uvádí šlechtické rodiny, které patřily k významnějším vlastníkům hradů. Zmenšená vyobrazení erbu jsou doplněna o autorovy stručné a výkladově přesné popisy rodů a znaků.

¹⁰⁵ Úvod. *Zemský registr erbů České republiky*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.zrecl.cz>

¹⁰⁶ Přehled šlechtických erbů. *O hradech*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: http://www.ohradech.eu/prehled_erbu.html

Umístění zdroje: Stránka je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“, na samotném webu v oddíle *Témata* odkaz *Šlechtické erby* přesměrovává na sekci *Přehled šlechtických erbů*.

Zdroje pro web: Činnost autora stránky.

Hukvaldská heraldická galerie

Webové stránky: www.hhg.cz

Základní informace: Server popularizuje heraldiku pro širší veřejnost prostřednictvím výpisu znaků a erbů.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:¹⁰⁷ Galerie poučuje prostřednictvím blasonů a obrázků o státním znaku, zemských znacích a krajských znacích České republiky. Jedná se o stejný princip, jaký uplatňuje Registr komunálních symbolů.¹⁰⁸ Na něj samotný web odkazuje pod oddílem *Znaky měst a obcí ČR*.

V oddílu *Knihovna HHG* přináší soupis knih a časopisů spjatých s heraldikou. Některé starší publikace nepodléhají autorským právům a jsou volně ke stažení ve formátu PDF v oddílu *Knihy zdarma*.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla “heraldika“.

Zdroj pro heraldiku na webu: Hukvaldská heraldická galerie.

Bivojova heraldika

Webové stránky: www.heraldikus.wz.cz

¹⁰⁷ Úvod. *Hukvaldská heraldická galerie*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.hhg.cz>

¹⁰⁸ Vyhledávání symbolu. *Registr komunálních symbolů*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.rekos.psp.cz/vyhledani-symbolu>

Základní informace: Zájmový web se specializuje na heraldiku, genealogii a historii.

Charakteristika internetového zdroje pro heraldiku:¹⁰⁹ Majitel internetového prostoru Libor Kovář publikuje vlastní články z prostředí heraldiky, genealogie, kasteologie a v oddílu *Erbovník* doplňuje erby s blasonem a jejich grafickou podobou. Tato erbovní knihovna je rozdělena na kategorie: občanskou, společností, zemskou, rodovou, církevní a městskou. Prohlížení v ní probíhá pomocí abecedního listování.

Umístění zdroje: Na stránku odkazují ostatní heraldické weby a je dostupná z internetových vyhledavačů po zadání hesla "heraldika".

Zdroje pro web: Činnost autora, členové Erbovníku

¹⁰⁹ Novinky. *Bivojova heraldika*. [online]. 11. 12. 2015 [cit. 2015-12-11]. Dostupné z: <http://www.heraldikus.wz.cz/ramy.htm>

ZÁVĚR

Tato práce zachycuje a charakterizuje české internetové zdroje pro bádání v oblasti sfragistiky, heraldiky. Vytvořil jsem příručku, která má badatelům pomoci v orientaci při studiu na internetu.

Jednotlivé zdroje jsem zařadil do tří hlavních kapitol – archivy a muzea, internetové databáze a ostatní zdroje. Kritérium pro toto rozřazení definuje odbornost zdrojů.

Nejodbornější zdroje představují weby archivů a muzeí, o něž se starají vzdělaní zaměstnanci v oboru. Archivy a muzea ve větší míře zpřístupňují sfragistické prameny. Heraldikou se ve větším měřítku zabývá pouze Archiv hlavního města Prahy. 10 000 záznamů, zejména mědirytů šlechtických a osobních erbů, co do počtu daleko převyšuje ostatní zdroje. Bohužel nedoplňuje blasony, což ztěžuje bádání.

V práci se největší prostor dostává Národnímu archivu, který hodnotím jako jeden z klíčových zdrojů. Prostřednictvím ukázek z katalogu se věnuje podstatnému prostředí panovníckému a státnímu obou pomocných věd historických. Na svém webu informuje o předmětech od doby Přemyslovců až po současnost a obrazově je dokládá.

Pro badatele ve sfragistice jsou velice prospěšné portály Slezského zemského archivu a Archivu hlavního města Prahy. Prvně jmenovaná instituce ve své databázi uchovává přes 1 000 záznamů pečetí, jednotlivé záznamy disponují podrobným katalogovým popisem a fotografií s funkcí detailního přiblížení. Archiv hlavního města Prahy na podobném principu digitalizuje přes 1 300 záznamů pečetidel.

Databází čítající stovky digitálních archiválií se chlubí Regionální muzeum v Litomyšli, mezi muzei ojedinělý projekt podobného druhu. Ve své aplikaci vystavuje sfragistický fond. Jednotlivé pečetě či pečetidla stručně popisuje a vystavuje jejich fotografie v dostačující kvalitě.

Oblastní archivy¹¹⁰ (a rovněž zmíněný Slezský zemský archiv a Archiv hlavního města Prahy) digitálně nabízejí sfragistiku jako druhotný pramen. V jejich

¹¹⁰ Státní oblastní archiv v Plzni, Státní oblastní archiv v Třeboni, Státní oblastní archiv v Litoměřicích a archivy Východočeského kraje.

databázích jsou pečetě k zobrazení coby připevněné k listinám. Nejsou sice popsány, většinou bývají pouze pojmenovány, ale uvedené informace o listinách a záruka kvalitního prohlížení fotografií¹¹¹ zaručují hodnotné zdroje pro sfragistiku.

V kapitole archivy a muzea se další uvedené portály prezentují menším počtem záznamů. Zaměřují se především na prostředí svého regionu, pro něj jsou vítaným zdrojem.

Do kapitoly internetové databáze jsem zařadil portály, jež vznikly jako vedlejší projekty rozličných institucí.¹¹² Vyzdvihl bych především web Monasterium. Pečetě z fondů českých archivů¹¹³ jsou zde sice jen jako druhotný pramen připevněné k listinám,¹¹⁴ ovšem unikátním počtem přes 10 000 listin s pečetěmi badatelům umožňují široký rozsah studia.

Projekt serveru Královské dílo přináší databázi panovnických pečetí od doby Přemyslovců po dobu Jagellonců. Nedisponuje sice početnou sbírkou, ovšem nabízí cenný přehled důležité oblasti českých dějin. Bádání v heraldice ve sféře městské a obecní rozsáhle zachycuje Registr komunálních symbolů. V databázi digitalizuje znaky více než 2/3 obcí z České republiky. Grafickou podobu znaku doplňuje jeho blason.

Závěrečná kapitola – ostatní zdroje – zahrnuje rozličné weby z obou věd. Zdroje pro sfragistiku reprezentují stránky obcí a spolků, nabízející materiál ze svého prostředí. Jedná se o vítané informace, je ale třeba s nimi pracovat opatrně, protože pocházejí i z řad zájemců o vědu. Rovněž u zdrojů pro heraldiku jsou v kapitole k nalezení weby z iniciativy zájemců. Orientují se především na soupis erbů.

¹¹¹ Díky funkci detailního zoomu.

¹¹² Ústav dějin křesťanského umění na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy, Institut zur Erforschung und Erschließung kirchlicher Quellen, Ministerstvo kultury, Poslanecká sněmovna, Národní muzeum.

¹¹³ Moravský zemský archiv, Národní archiv, Archiv Pražského hradu, Státní oblastní archiv v Plzni, Státní oblastní archiv v Praze, Státní oblastní archiv v Třeboni, Archiv Univerzity Karlovy v Praze a archiv cisterciáckého kláštera Vyšší Brod.

¹¹⁴ S podobně technickými parametry jako u webů Státního oblastního archivu v Plzni, Státního oblastního archivu v Třeboni, Státního oblastního archivu v Litoměřicích, archivů Východočeského kraje a Archivu hlavního města Prahy.

V kapitole však zmiňuji i velmi hodnotné zdroje pocházející z popudu uznávaných osob či institucí ve sfragistice a heraldice. Servery Paleografie.org a Heraldická terminologická konvence zpřístupňují cenné teoretické informace o obou vědách. Klub pro českou heraldiku a genealogii, Heraldická společnost v Praze a Akademie heraldických nauk České republiky na stránkách online umísťují periodika a články z vlastní tvorby. Prozatímní heraldická knihovnou zprostředkovává přístup k široké nabídce heraldického písemnictví ve formě naskenovaných textů. A v neposlední řadě portál Nova Nobilitas dokumentuje kvalitně zpracované dějiny šlechty a heraldiky v českých zemích a podunajské monarchii.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ

Literatura

Jiří ČAREK, *Městské znaky v českých zemích*, Praha 1985.

Dalibor HODEČEK a kol., *Velké Meziříčí v zrcadle dějin*, Brno 2008.

Stanislav HOŠŤÁLEK a kol., *Bibliografie české práce heraldické 1901–1980 I.*, Ostrava 1983.

Richard HRDLIČKA, *O městském znaku Mladé Vožice*, in: *Jihočeský sborník historický*, České Budějovice 1949.

Stanislav KASÍK, *O znaku města Nové Paky*, in: *Z Českého ráje a Podkrkonoší. Vlastivědný sborník*, Semily 2005.

Martin KOLÁŘ – Augustus SEDLÁČEK. *Českomoravská heraldika. Část všeobecná*, Praha 1902.

Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Úvod do české sfragistiky*, Ostrava 1989.

Jarmila KREJČÍKOVÁ – Tomáš KREJČÍK, *Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky*, Praha 1987.

Jan František KŘIVOHLÁVEK, *Znaky, vlajky, pečeti a správní vývoj obcí okresu Ústí nad Orlicí*, Ústí nad Orlicí 2005.

Dušan KÜTNER, *Soupis pečeti ve Státním okresním archivu v Přerově*, Přerov 2003.

Karel MARÁZ, *Pečeti Jana Lucemburského*, Brno 2007.

Karel MARÁZ, *Sfragistika*, Brno 2014.

Karel MÜLLER, *Sborník příspěvků II. setkání genealogů a heraldiků*, Ostrava 1984.

August SEDLÁČEK, *Českomoravská heraldika. Část zvláštní*, Praha 1925.

Karel SCHWARZENBERG, *Heraldika*, Praha 2007.

Martin STEJSKAL, *Trutnovský drak*, in: *Analogon 10*. Praha 1993.

Jindřich ŠEBÁNEK – Zdeněk FIALA – Zdeňka HLEDÍKOVÁ, *Česká diplomatika do r. 1848*, Praha 1984.

Václav VOJTÍŠEK, *Naše státní znaky (staré a nynější)*, Praha 1921.

Václav VOJTÍŠEK, *O pečetech a erbech měst pražských a jiných českých*, Praha 1928.

Václav VOJTÍŠEK, *Znak hlavního města Prahy*, Praha 1928.

Aleš ZELENKA, *Böhmische Stadtsiegel aus der Sammlung Erik Turnwald*, München 1988.

Josef ŽEMLIČKA, *Zlatá bula sicilská*, Praha 1987.

Internetové zdroje

www.ahmp.cz

www.ahn-cr.info

www.amo.ostrava.cz

www.amp.plzen.eu

www.archives.cz

www.bystricka.cz

www.cesarch.cz

www.cervenykostelec.cz

www.ceskasibir.cz

www.ceskearchivy.cz

www.ces.mkcr.cz

www.cms-kh.cz

www.cz-museums.cz

www.database.aipberoun.cz/pecete

www.esbirky.cz

www.e-castolovice.cz

www.gda.bayern.de

www.genealogie.cz

www.heraldica.cz

www.heraldicka-spol.net

www.heraldika-terminologie.cz

www.heraldikus.wz.cz

www.hhg.cz
www.historie.hranet.cz/heraldika
www.kralovskedilo.cz
www.lanskroun.eu
www.mestovm.cz
www.monasterium.net
www.muzeum.cz
www.muzeumcb.cz
www.mvcr.cz
www.nacr.cz
www.novanobilitas.eu
www.obec-hovorany.cz
www.obec-mikulov.cz
www.ohradech.eu
www.paleografie.org/UK
www.portafontium.cz
www.rekos.psp.cz
www.sbirky.rml.cz
www.soalitomerice.cz
www.soaplzen.cz
www.soka-tu.mstu.cz
www.visittrebic.eu
www.vychodoceskearchivy.cz

www.zoomify.com

www.zrecre.cz

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

CES	Centrální evidence sbírek
ČMS	České muzeum stříbra
HHG	Hukvaldská heraldická galerie
JHS	Jihočeský sborník
KTF UK	Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy
OPPA	Operační program Praha adaptabilita
PDF	Portable Document Format
SOA	Státní oblastní archiv
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VVVKMT	Výbor pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu

SEZNAM OBRAZOVÝCH PŘÍLOH

Obr. 1: Printscreen zlaté buly Fridricha II. jako sicilského krále, Národní archiv.

2)

Císař Fridrich I. povoluje vévodovi Vladislavovi nosit o svátých čelenku.

Řezno, 1158, 18. ledna, orig., pergamen, latinsky, přitíštěna pečeť vydavatele, 65x 40 cm.

AČK, inv. č. 1

Římský císař Fridrich I. (Barbarossa) povolil českému vévodovi Vladislavovi a jeho nástupcům nosit čelenku (circulum) o svátých, kdy císař nosí korunu (tj. o Narození Páně, velikonočních a letnicích) a o svátku sv. Václava a sv. Vojtěcha. Rovněž mu povolil vybrání poplatku z Polska. Vladislav získal později od císaře také královský titul, dostal se však svou politickou orientací do úzké závislosti na něm. Po jeho smrti pak spory mezi Přemyslovci císaři umožnily zasahovat do českých vnitřních záležitostí. Listina je nejstarším dochovaným dokumentem z fondu Archiv České koruny, národní kulturní památka, jehož kmenové jádro tvoří listinný archiv středověkých českých králů a českého státu.

Ed.: Codex diplomaticus Bohemiae. I, Praha 1904–1907, č. 180, s. 176–178.

Č. exp. 16

D. Čumlivski

3)

Tak zvaná Zlatá bula sicilská.

Basilej, 1212, 26. září, orig., pergamen, latinsky, přivěšena zlatá bula (pečeť) vydavatele, 46 x 28 cm.

AČK, inv. č. 2

Přemysl Otakar I. dokázal obratnou zahraniční politikou, využívající politické situace v Evropě, postupně prosadit zájmy českého státu a natrvalo jej zbavit předchozí závislosti na římské říši. Tzv. Zlatou bulou sicilskou potvrdil římský král Fridrich II. českému králi a jeho nástupcům dědičnou královskou hodnost (beze všech platů), svobodnou domácí volbu panovníka a celkově zajistil vnitřní suverenitu státu. Povinnosti českého krále vůči říši měly jen formální povahu. Dědičná královská hodnost zdůrazňovala mimořádné postavení českého krále a státu v rámci římské říše a podstatně zvýšila prestiž českého panovníka v zahraničí. Byla výrazem mocenského vzestupu českého státu ve střední Evropě.

Ed.: Codex diplomaticus Bohemiae. II, Praha 1912, č. 96, s. 93–94.

Lit.: Žemlička, J.: Zlatá bula sicilská. Slovo k historii II, Praha 1987.

Č. exp. 2

D. Čumlivski

Kat. č. 3 Zlatá bula Fridricha II. jako sicilského krále. Pečeť.

(Převzato z: <http://www.nacr.cz/sua/vystavy/chodovec/kap1.pdf> [17. 12. 2015])

Obr. 2: Printscreen pečetidla městské rady v Bruntále z 2. poloviny 17. století, Zemský archiv v Opavě.

Číslo NAD:	89
Číslo pomůcky:	13
Fond/šifra:	Archiv města Bruntál
Kód fondu:	AM Bruntál
Inventurní číslo:	302
Signatura:	3548/63
Požadové číslo:	12
Doba vzniku od:	1650
Doba vzniku do:	1700
Typ majitele:	Právníká osoba
Majitel typa:	Městská správa, město: Městská rada Bruntál
Typ právnické osoby:	Městská správa, město
Specifikace pr. osoby:	Městská rada Bruntál
Země (území):	Slezsko
Místo působení:	Bruntál
Pravost typa:	pravě
Tvar plochy:	okrouhlý
Velikost plochy rozměr x:	33
Výška typa:	108
Materiál:	mosaz
Forma typa:	pečetní deska
Držadlo:	kuželka
Opis typa:	SIGIL : CIVITATIS : FREIDENTALENSIS
Písmo:	humanistická majuskula
Jazyk:	latina
Typ obrazu:	Pečeť znaková, erbovní figura v pečetním poli
Popis obrazu:	Volně bez řádu znak města homik v uniformě, držící v pravici kíl a v levici přes rameno přehozený špičák, stojící mezi skalisky se stromy, vpravo vchod do sídla. Opis mezi linkou a vavřínovým věncem
Fyzický stav typa:	Zachovalé
Poškození držadla:	není
Poškození obrazu:	není
Poškození opisu:	není
Přip. reprodukce:	Ano

1 obrázek

(Převzato z:

http://www.vademecum.archives.cz/vademecum/MultiView.action?_sourcePage=nqGmoxMr_hAIlfoy_F7Rw3XPf2iz63CI6xTDMKokAZy3YHRNfNMS5w%3D%3D
[17. 12. 2015])

Obr. 3: Printsreen reliéfu na kapli kláštera Milosrdných sester svatého Karla Boromejského ve Frýdlantu nad Ostravicí, Zemský archiv v Opavě.

FOTOGRAFIE		Státní okresní archiv Frýdek-Místek
Číslo NAD:	939	 <p>1 obrázek</p>
Číslo pomůcky:	920	
Fond:	Městský národní výbor Frýdlant nad Ostravicí	
Značka fondu:	MěNV Frýdlant n.O.	
Inventární č.:	298	
Pořadové č.:	18-2	
Typ evid. jedn.:	fotoalbum	
Typ:	pozitiv	
Druh:	fotografie	
Heslo:	Frýdlant nad Ostravicí - klášter - kaple	
Obsah:	Frýdlant nad Ostravicí	
Hlavní motiv:	Reliéf na kapli kláštera Milosrdných sester sv. Karla Boromejského (v době pořízení snímku domov důchodců)	
Detaily:	erbovní reliéf	
Místo vzniku:	Frýdlant nad Ostravicí	
Datum vzniku:	/1945-1990/	
Autor:	neuveđen	
Rozměry:	šířka x výška: 18 x 12 cm	
Provedení:	černobílé	
Popis originálu:	Jednotlivé snímky nalepeny ve fotoalbu (celkem 70 albumových listů - 131 fotografií)	
Přip. reprodukce:	Ano	
Přip. ext. dokum.:	Ne	
Určil a zařadil:	Michna R.	
Datum aktualizace:	22.9.2014 16:39:00	

(Převzato z:

<http://www.vademecum.archives.cz/vademecum/permalink?xid=487D6769728A492CBE2CF9E55C8B7052> [17. 12. 2015])

Obr. 4: Printsreen listiny knížete Bedřicha z roku 1184 či 1185, Státní oblastní archiv v Plzni a jeho projekt Porta fontium.

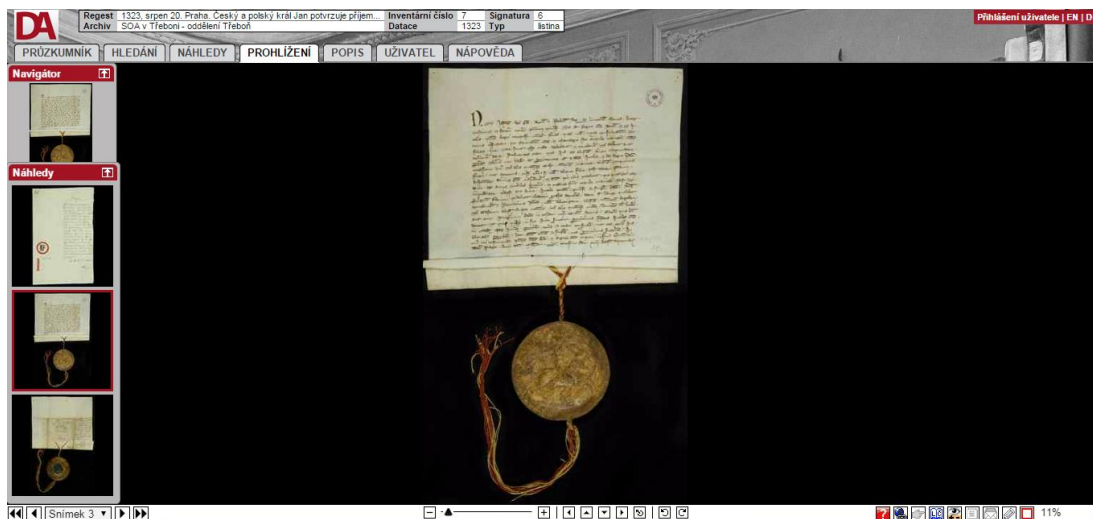

[Odkaz na snímek](#)

Úložisté	Fond	Dokument
Archiv: Amberg		
▼ Datace		
Datace: [ca. 1184/85] Od: 1184 Do: 1185		
Materiál / forma		Formální popis: Or., Perg., l. besch. Siegel (Münzsiegel).
Pečeť		Jazyk: latina
▼ Obsah		
Regest: Herzog Friedrich von Böhmen schenkt zum Heil seiner und seiner Vorfahren Seele und mit Zustimmung seiner Gemahlin Herzogin Elisabeth dem Kloster Waldsassen das Dorf Pennerit [Weinern / Vinare, Bezirk Chomutov] in der Grafschaft Saaz [Zatec] und einen Hof im Dorf Pro(v)vech bei Prag.		
Literatura: Lit.: RB I, 304; Mon.Egr., Nr. 86; Erben, Reg. I, p. 167, Nr. 374; Gradl, Mitt.d.Ver.f.Gesch. d. Deutschen in Böhmen XX, 262; Friedrich, Cod.Dipl. I, 275.		

(Převzato z: <http://www.portafontium.cz/charter/staam/kloster-waldsassen-urkunden-10> [17. 12. 2015])

Obr. 5: Printsreen listiny českého a polského krále Jana z roku 1323, Státní oblastní archiv v Třeboni.

(Převzato z:

<http://www.digi.ceskearchivy.cz/DA?lang=cs&menu=3&id=111010&page=1&search=&sst=0&dates=&searchtype=&searcharch=&allwords=> [17. 12. 2015])

Obr. 6: Printsreen pečeti dla městské správy Malé Strany z roku 1257, Archiv hlavního města Prahy.

Typ záznamu:	Archiváře	 3 obrázky Zobrazeno: 4x
Pořadové číslo:	1	
Signatura:	AMP K I - 1	
Typ majitele:	Právníká osoba	
Majitel typáře:	Městská správa: Malá Strana (nejdříve Nové Město pražské, pak Menší Město pražské)	
Typ právnické osoby:	Městská správa	
Specifikace pr. osoby:	Malá Strana (nejdříve Nové Město pražské, pak Menší Město pražské)	
Země (území):	Čechy	
Místo působení:	Malá Strana	
Pravost typáře:	pravá(ě)	
Velikost plochy rozměr x:	73	
Výška typáře:	7	
Tvar plochy:	okrouhlý	
Materiál:	bronz	
Forma typáře:	pečetní deska	
Opis typáře:	+ SIGILLVM ? CIVIVM ? PRAGENSIS ? DE ? NOV_A + CIVITATE	
Písmo:	kapitála	
Jazyk:	latina	
Typ obrazu:	Typ znakový, erbovní figura v pečetním poli	
Popis obrazu:	V pečetním poli zakulacená kvádřovaná hradební zeď s cimbuřím o čtyřech stínkách (rovněž kvádřovaných) prolomená uprostřed bránou s gotickým portálem a dole obtékána vodou naznačenou jednou vlnitou linkou po každé straně portálu. Za zdí vyniká celkem pět nekvádřovaných věží. Prostřední je nejvyšší a nejširší, spíše čtyřhranná, než kulatá jako zbývající čtyři věže. Uprostřed nese gotický štít, na němž je dvojocasý korunovaný lev. Pod a nad štítem je věž prolomena vždy dvojicí jednoduchých oken, dole zaklenutých, nahoře čtyřhranných. Nahoře je zakončena cimbuřím o třech stínkách, z nějž vyrůstají dvě postavy trubačů obrácených ven a troubících na trouby. Po stranách věže jsou dvě malé nízké věžky, z větší části skryté za prostřední dvojicí	

(Převzato z:

<http://www.amp.bach.cz/pragapublica/permalink?xid=41B5418C986111E28478001E33288342> [17. 12. 2015])

Obr. 7: Printscreen ukávek ze sbírky pečetidel a otisků razítek 1621–1960, Archiv města Ostravy.

Nejstarší dochované pečetidlo Moravské Ostravy z 1. poloviny 17. století. Ve štítu je zobrazen osedlaný kůň se třmeny, kráčeující doleva (heraldicky doprava). V hlavě štítu pětিলistá růže. Štít zdoben bohatými barokními kartušemi.

Opis latinský: *SIG**CIVITATIS*OST*RAVIENSIS* Pečetidlo je mosazné, kulaté, o průměru 34 mm a výšce kuželky 118 mm.

Pečetidlo Moravské Ostravy z roku 1664, v pořadí druhé nejstarší. V obraze vidíme ve štítu na pažitu doleva (heraldicky doprava) kráčeujícího osedlaného koně se třmeny bez ohlávky. V hlavě štítu pětिलistá růže, štít je zdoben bohatými kartušemi.

Opis latinský: SIGILLVM**CIVITATIS*OSTRAVIENSIS*A*1664**
Pečetidlo je stříbrné, kulaté o průměru 45 mm a výšce kuželky 88 mm.

Pečetidlo Moravské Ostravy, vzniklo patrně mezi lety 1788–1899. V poli štítu je na pažitu kůň v poskoku doleva (heraldicky doprava) obrácený, růže není zobrazena. Štít je opět zdoben bohatou barokní kartuší.

Opis německý: **GEMEINDE VORSTAND DER STADT MÄHR. OSTRU*
Pečetidlo je mosazné, kulaté, o průměru 33 mm a výšce kuželky 100 mm.

(Převzato z: <http://www.amo.ostrava.cz/cs/vystavy/sbirka-pecetidel> [17. 12. 2015])

Obr. 8: Printscreen listiny Karla, markraběte moravského, z roku 1335, Monasterium.

mom

Domů Fondy Sbírký Hledat Pomoc Můj Arohtv [Přihlásit se](#) [Registrace](#) Vybrat jazyk: **cesky**

Listina: Cisterciáci Velehrad (1202-1777) 1335 VIII 19
 Fondy > CZ-MZA > E07 > 1335 VIII 19
 Signatura: 1335 VIII 19
 > Předchozí listina 91 z 243 [Další listina >](#)
[Download XML](#) [PDF](#) [Export](#)

Obrázky: 1 z 1

Zoom image: [Otevřít obrázky ve Flash-Viewer >](#)

[Open Image Tools](#)

[Přidat záložku](#)
[Zpracovat listinu](#)

Regest

19. srpen 1335, Uherský Brod

Karel, markrabě moravský, potvrzuje velehradskému klášteru svobody, že nikdo nesmí na lovu vymáhat dávký ani pohostinství od klášterních lidí a že všechno zboží dovážené pro klášter je prostě mýtného.

Popis pramene: M. Švábonský, E 7 Cisterciáci Velehrad, inventář, Brno 1954.

Svědok

Plné znění

Diplomatic Analysis

Jazyk: latinský

(Převzato z: http://www.monasterium.net/mom/CZ-MZA/E07/1335_VIII_19/charter [17. 12. 2015])

Obr. 9: Printscreen sbírky muzea Českého lesa v Tachově, Centrální evidence sbírek.

Sbírka muzea Českého lesa v Tachově

Oborová část sbírky - podsbíрка:

Sfragistika

Vlastník:

Plzeňský kraj

Správce:

Muzeum Českého lesa v Tachově, Třída Míru 447, Tachov

Počet ev. čísel:

32

Archiválie:

Ne

Kult. památky:

Ne

Území:

tachovský region (okres Tachov), Čechy

Období:

16. - 20. Století

Předměty:

soubor pečeti a otisků razítek

Tip: Pro zobrazení ve větším rozlišení klikněte na zvolený obrázek

(Převzato z: <http://www.ces.mkcr.cz/cz/psb.php?idpsb=1459> [17. 12. 2015])

Obr. 10: Printscreen povýšení Jana staršího Pachtu z roku 1628, eSbířky.

Čisář Ferdinand II. povyšuje Jana staršího Pachtu, měšťana horšovotýnského, do českého vladického stavu, uděluje mu erb a predikát z Rajjova

instituce
Národní muzeum - Historické muzeum

podsbírka
Archiv Národního muzea

fond
Staré a jiné sbírky

skupina
Erbovní listiny

původ
Praha

material
Papír

datace
4.1.1628

technika
Tisk

rozměr
Výška: 76 cm, Šířka: 56,7 cm - 6,5 cm

literatura
Sedláček, 1925, s. 556; Doerr 1900, s. 92; Kneschke 1859-1870, VIII., s. 29-30; ČOK, kar. 476.

datum publikace
4. leden 1628

Čisář Ferdinand II. povyšuje Jana staršího Pachtu, měšťana horšovotýnského, do českého vlad...

Výsledky rychlého hledání - Čisář Ferdinand II. povyšuje Jana staršího Pachtu, měšťana horšovotýnského, do českého vladického stavu, uděluje mu erb a predikát z Rajjova

popis
Znak: popis, miniatura uprostřed listiny, 109 x 128 mm. V červeno - modře šikmo děleném štítě je zlatý dvojocasý lev s červenými jazykem drápy v tlapech stříbrný, zlaté korunovaný sloup s dvěma zkrácenými palmy (2) vynikajícími z koruny 3). Na štítě spočívá korunovaná trunajská přilba s modro - zlatými příkryvedly. Klenotem je rostoucí lev ze štítu. Miniatura je ve zlatém rámečku. Znak stojí na trofejích, které jsou tvořeny vpravo: železnou šavlí se zlatým jílcem a zaštitou, zlatou polnicí s červenými šňůrami, dvěma hnědými tympány s bílou membránou a zlatým okrajem, další zlatou polnicí, červenou, zlatě kovanou prachovnicí, železným kyrslem, železným mečem, zlatou partyzánou s červeno - zlatým trápem, třemi praporky na černých žerdích zakončených zlatým hrotem, prvním žlutým s třemi černými pruhy, druhým purpurovým a třetím modrým se zlatým damaskem, buleovou, dvěma černými pikami s purpurovým praporečkem a dvěma zbraněmi, z nichž jsou vidět jen dřevěná ratiště. Vlevo jsou trofeje tvořeny: purpurovým toulcem, v němž je zastřížen zlatý luk a zlaté šípy, železný okrouhlý štít, železný plech na paži, bílý buben s bílou membránou a zlatým šňůrováním, železnou halapartnou se zlatým trápem, třemi praporky, prvním červeným, druhým modrým se čtyřmi bílými pruhy a třetím modrým (u druhého a třetího praporek je vidět zlatý hrot), puškou, z níž je viditelná pouze hlaveň a ze čtyř černých pik, z nichž dvě mají purpurový praporeček. Za trofejemi a za znakem se táhne sedé podium, na němž stojí po každé straně jedna ženská postava, v obou případech jde o Moudrost. Žena vpravo je oděna v modrý svrchní a spodní bílý šat, spodní šat je poset vzorem purpurových růží se zlatým semeníkem. Z ramen jí splývá purpurový plášť, v pravici drží rozvívenou bílou knihu, v levici zlatou pochodeň se zlatými plameny. Nad hlavou s rozpuštěnými světly vlasy se jí vznášela bílá holubice se zlatou zvonozář. Žena vlevo je oděna ve šluty svrchní a zeleno - růžový spodní šat s bílou kaspou spuštěnou na záda. Obouta je v kamenné šalvě, v pravé ruce drží zrcadlo ve zlatém rámu, levé předloktí má ovínuto černým hadem. Světla vlasy má sčesaný do drdolu. Za znakem a za postavami stojí šedozelená zahloubená brána zaklenuta půlkruhovým obloukem doprovázeným dvěma okrovými cvikly, římsa nad branou je ozdobena dvěma ležatými okrovými šupinami. Nahoře na římsě sedí po stranách po jednom zlatovlasém amoretu s modro - bílo - světlefialovými křídly. Amoret vpravo drží v levé ruce zelenou olivovou ratolest, amoret vlevo drží v levé ruce zelenou palmovou ratolest. Nekryté části těla všech postav jsou provedeny pleťovou barvou. Uprostřed se nad branou vznášá na šedorůžovém oblaku modrá zeměkoule se zlatým rovníkem a třemi viditelnými zlatými poledníky, na zeměkouli sedí černý orel se zlatými parátami, červenými jazyky a zlatými aureolami. Na prsou má červený španělský štítek se stříbrným břevnem. V každém sparu drží jeden zlatě korunovaný španělský šotek se znakem. V pravém parátu drží znak Úher: polčeno, vpravo v červeném čtyřlístí stříbrná břevna, vlevo v červeném na zlatém pahorku vyčnížá ze zlaté koruny stříbrný patřičný kříž. V levém parátu drží znak Čech: v červeném stříbrný dvojocasý lev. Za branou jsou

(Převzato z: <http://www.esbirky.cz/predmet/141672> [17. 12. 2015])

Obr. 11: Printscreen erbu Prokopa Dvoreckého z Olbramovic, Akademie heraldických nauk České republiky.

Akademie heraldických nauk České republiky

Úvod | Aktuality | O nás | Publikace | Články | Tvorb | Ke stažení | Odkazy

Heraldický registr | Heraldická galerie

Heraldická galerie :

ABCČDĚFGHCHIJKLMNŇOPQRŘŠŠTŮVWXYZŽ

O :

Odkolkové z Újezce :
Prokop Dvorecký z Olbramovic :
Jindřich Otta z Losu :

Akademie heraldických nauk České republiky, o.s.
Foltýnova 15, 635 00 Brno

© AHN ČR 2004-2014
Webmaster: Ing. Arnošt Drozd

(Převzato z: http://www.ahn-cr.info/heraldicka_galerie/heraldicka_galerie_o.htm [17. 12. 2015])

Obr. 12: Printscreen erbů šlechtických rodin, O hradech.

	<p>Berchtoldové z Uherčic</p> <p>Šlechtický rod původem z Tyrolska. Na Moravu přišli během třicetileté války. Z panského stavu povýšili v roce 1673 do hraběcího. Císařská rada Jakub koupil moravské Uherčice a roku 1633 byl povýšen do panského stavu. Berchtoldové vlastnili též Buchlov, Buchlovice a několik statků v Čechách. Po roce 1945 byl majetek posledním příslušníkem rodu Aloisovi a Zikmundovi zkonfiskován a jimi rod vymřel.</p> <p>Čtvrcený znak po několika úpravách obsahoval černou říšskou orlici na zlatém poli a lva se stříbrným štítem s červeným a stříbrným kosmým pruhem.</p>
	<p>Berkové z Dubé</p> <p>Starý český šlechtický rod, který se vyčlenil z rodu pánů z Dubé. Jsou tak jednou z linií Ronovců. Ve své době patřili k nejbohatším rodům. Drželi majetky zejména v severních a východních Čechách, ale i na Moravě a v Kladsku. V roce 1637 byl rod povýšen na říšská hrabata. Vymřel v 18. století.</p> <p>Berkové mají v erbu, stejně jako všechny ostatní odnože Ronovců, černé sukovité větve čili ostrve na žlutém poli. Toto znamení Ronovců pochází od německého pojmenování ostrve – Ronn. Po povýšení do hraběcího stavu vylepšili svůj erb o červený štítek s černým lvem na skále.</p>
	<p>Berkovští ze Šebířova</p> <p>Staročeský vladycký rod, o němž se první zmínky objevují v 15. století. Nebyli nijak významní, vlastnili statky na Mělnicku a krátký čas také drželi Kokořín. Sňatky byli spřízněni se Smiřickými, Vančury, Zvířetickými, Kaplíři a jinými méně významnými rody.</p> <p>V červeném poli erbovního štítu se skvěla stříbrná lilie, nad přílbicí vlál tatarský typ klobouku.</p>
	<p>Biberštejnové</p> <p>Páni z Biberštejna (též z Bibirštejna či Bieberštejna) byli panský rod, do Čech přišel ve 13. století asi z Míšně. Jako první ve známost vešel Rudolf Bieberstein (též zvaný Rulík nebo Rulek) tím, že koupil od krále Přemysla</p>

(Převzato z: http://www.o hradech.eu/prehled_erbu.html [17. 12. 2015])